

HOOD INTERVENTIONS- MODEL

*metodetilpasning til de primære
målbehov*

*foreløbig version
marts 2022*

Resumé

1. DET METODISKE UDGANGSPUNKT

- 1.1 Åben Dialog og Enabling Co-planning
- 1.2 Fra Dialogiske Praksisser til Enabling Co-planning
- 1.3. Metodens hovedkarakteristika

2. FØRSTE PILOTEKSPERIMENTATION: MOD TILPASNINGER

- 2.1 Introduktion til feltarbejdet
- 2.2 Hovedtilpasninger: Indsamlingsstrategier
 - 2.2.1 At bede om deltagelse
 - 2.2.2 Første møde og konkrete rammer
 - 2.2.3 Mindsetdisposition og professionel indstilling
 - 2.2.4 At samle drømmen
 - 2.2.5 Netværk
 - 2.2.6 Dokumentation
- 2.3 Konklusioner om pilotfasen

3. FRA PILOTPROJEKT TIL AT UDBREDE METODEN

- 3.1 Introduktion og hvordan vi har arbejdet i denne fase
- 3.2 Resultaterne af pilotfasen: metode og interventionsmodel
 - 3.2.1 Fra metodik til systemiske handlinger
- 3.3. Resultater fra pilotfasen: træningsforslag

4. FORELØBIGE KONKLUSIONER OG YDERLIGERE TRIN

- 4.1 Bæredygtighed og gennemførlighed
- 4.2 Mangler og svagheder
- 4.3 Hvad er det næste?

INTRODUKTION

Kernesøjlen i HOOD-projektet består i tilpasningen og afprøvningen af Enabling Co-planning tilgangen i en tidlig interventionsramme inden for det daglige arbejde i forskellige organisationer, der arbejder med hjemløse i forskellige lande. Konkret er HOOD's operative partnere, der indgår i dette projekts aktivitet, baseret i Grækenland, Italien, Spanien og Danmark. De adskiller sig fra hinanden med hensyn til dimensioner, mission og type af tilbud. projekt UDENFOR (DK) laver opsøgende gadeplansarbejde med gadesovere, Ufficio Pio (IT) arbejder med en tidlig indsats med mennesker, der for nylig er blevet hjemløse, SJD (SP) har en bred vifte af tjenester, der går fra dagcentre til Housing First-projekter, på samme måde som Klimaka (GR), der desuden er forankret i traditionen for støtte til mennesker med psykiske problemer.

Siden begyndelsen af januar 2021 er alle disse partnere blevet oplært, og har testet og tilpasset Enabling Co-planning tilgangen i deres daglige arbejde under opsyn af Universitetet i Torino (IT), der udviklede tilgangen med udgangspunkt i Dialogiske Praksisser. Dette dokument udspringer af projektets første pilotfase og samler viden og indsigt, som partnerne i fællesskab har udviklet. Essayet vil blive opdateret yderligere ved projektets afslutning på baggrund af resultaterne fra den videre implementering af tilgangen.

Essayet er opbygget som følger: det første kapitel fokuserer på Enabling Co-planning med udgangspunkt i tilgangens forankring i Dialogisk Tilgang, der er udviklet i Finland inden for den psykiatriske sundhedssektor, og i FN's konvention om rettigheder for personer med handicap. Kernesøjler og træk ved tilgangen vil blive diskuteret i detaljer i betragtning af den væsentlige forandring, den fremmer i socialt arbejde. Det andet kapitel gennemgår de trin, som partnerne har udført i den såkaldte "pilot-fase". Det tredje kapitel behandler den næste fase, der sigter mod at udbrede tilgangen yderligere ud over det begrænsede antal af pilotsager. Til sidst afsluttes dokumentet med et afsnit, der er dedikeret til foreløbige konklusioner og til yderligere trin i projektet. For et dybere kendskab til projektet og Enabling Co-planning metoden med hjemløse, kan du besøge projektets hjemmeside: <https://hoodproject.org/>. Der vil du finde yderligere materiale: videoer, rapporter, dokumenter, tidsskriftsartikler relateret til den problemstilling, der præsenteres i dette essay.

KAPITEL 1: DET METODISKE UDGANGSPUNKT

1.1 Åben Dialog og Enabling Co-planning

Det oprindelige formål med HOOD-projektet var at anvende Åben Dialog og – i bredere forstand – en dialogisk tankegang i arbejdet med hjemløse. Udtrykket "Dialogiske Praksisser" refererer til en psykosocial tilgang skabt til at tage sig af mennesker med psykiske lidelser på en mere effektiv måde end traditionelle tilgange (Ulland et al 2014). Siden 1987, i kølvandet på Alanens (1991) arbejde med "Adapted to Need Treatment", er tilgangen blevet eksperimenteret med i det vestlige Lapland, i samarbejde med Institut for Psykologi ved Jyväskylä Universitet. Der, i Keropudas, var en gruppe fagpersoner interesserede i at udvikle en familiecentreret tilgang til mere komplekse psykiske problemer (Seikkula, Arnkil 2013). Lederen, Jaakko Seikkula, definerede tilgangen de brugte som "Åben Dialog" (Seikkula et al., 1995). Forsøgene med udviklingen af tilgangen blev udført af teamet på det psykiatriske hospital Keropudas og gradvist systematiseret gennem årene, indtil det i slutningen af 90'erne dannede grundlag for reformen af det lokale plejesystem i dette område (Seikkula Arnkil 2006). Takket være de imponerende resultater med hensyn til effektivitet, har denne måde at arbejde på gradvist tiltrukket sig opmærksomhed fra det videnskabelige og professionelle miljø (Aaltonen et al 2011). Hovedårsagen til dette er, at Dialogiske Praksisser danner et andet scenarie for pleje af mennesker med psykiske lidelser, der på et teoretisk plan ligger i skæringspunkt mellem Gregory Batesons tankegang, især hvad angår refleksionerne i hans grundlæggende tekst "Towards an ecology of mind" (Bateson 1972) og den russiske filosof Mikhail Bakhtins skrifter (Holquist 2003).

Hovedmålet med den Dialogiske Tilgang er at udvikle en omfattende behandlingsmodel med fokus på familien og det sociale netværk. Derfor indebærer interventionen en vision, hvor det sociale netværk betragtes som en aktiv forandringsagent (Olson, Seikkula, Ziedonis, 2014). Således mobiliseres netværket omkring personen og familien inden for den terapeutiske kontekst for at identificere nye perspektiver og ideer til problematikken. I forbindelse med Dialogisk Praksis kan vi konstatere, at netværket er det vigtigste værktøj til at skabe positive forandringer (Tarantino, 2014cit.).

Inden for rammerne af Dialogiske Praksisser er en af de mere effektive tilgange **Åben Dialog**¹. Åben Dialog er en måde at arbejde med mennesker med psykiske eller sociale problemer, designet som en proces, der tilbyder en anden måde at forstå årsagerne til oplevelsen på, samtidig med at det er en effektiv og bemyndigende måde at finde en løsning (Olson et al 2014).

I denne henseende integrerer Åben Dialog social omsorg og terapeutisk intervention (Freeman, Tribe, Stott, Pilling, 2019), da den sammenkobler alle de elementer, der er involveret i netværkstilgangen. Interventionen udføres gennem møder, der involverer hele netværkssystemet, som også omfatter den person, der har behov for støtte (Razzaque, Stockmann, 2016). Ikke desto mindre er Åben Dialog ikke en metode, i den forstand at det ikke er en teknik, men mere en måde

¹ Se Socialstyrelsens håndbog i Åben Dialog og dets principper her:
<https://socialstyrelsen.dk/udgivelser/metodenbeskrivelse-for-aben-dialog>

at tænke og konceptualisere på, og dermed en tilgang til arbejdet med mennesker (Barone, Morretta, Gulino, 2017). Åben Dialog, som Cutolo (2017) skriver, er en "samtaleintervention", som fokuserer på den måde mennesker forholder sig på og mere specifikt på den måde, de interagerer gennem sproget (Cutolo, 2017cit), for at kunne forstå mobiliseringen af menneskers interne ressourcer og deres netværk (Razzaque, Stockmann, 2016). Ifølge Seikkula: "to consider our consciousness as intersubjective means to abandon the pattern of individuals as subjects of their lives, that is, to abandon the idea that the center of coordination of actions exists within the individual. Rather, we describe the Self as polyphonic" (Seikkula, 2014). For at understrege denne proces insisterede Seikkula og kollegaer på metaforen om Bakhtins **polyfoni** (som vi vil uddybe på de næste sider), som lægger særlig vægt på dialog. I Åben Dialog foregår dialogen blandt mange stemmer, der sameksisterer i netværket, uden at privilegere nogen af dem (Arnkil, Seikkula, 2013). Denne forståelsesmåde introduceres af lingvisten Bakhtin (1984) for at beskrive relationerne mellem personer i Dostojevskijs romaner, som han kalder polyfoni. Faktisk var et grundlæggende aspekt af Dostojevskijs forfatterskab, ifølge Bakhtin, de dialogiske interaktioner mellem karakterer i struktureringen af selve historien, snarere end at historien var bundet af en monologisk forfatter (Bakhtin, 1984cit). Begrebet "polyfoni" gjorde det muligt for Seikkula og kollegaer at håndtere mangfoldigheden af interne og eksterne stemmer, der er til stede i et samarbejdsnetværk, der mødes med målene om at skabe nye fælles forståelser (Olson et al., 2014 cit).

Som rapporteret af det finske team (1995) siden de første publikationer om emnet, er der syv grundlæggende principper, der karakteriserer Åben Dialog (som beskrevet i Seikkula, Arnkil, 2014): Øjeblikkelig hjælp; Det sociale netværks perspektiv; Fleksibilitet og mobilitet; Ansvarlighed; Psykologisk kontinuitet; Tolerance over for usikkerheden; Dialog og polyfoni. I denne henseende påpeger Seikkula, at disse elementer ikke er adskilte, men tværtimod ofte overlapper hinanden og forekommer samtidigt i praksis (Olson, Seikkula, Ziedonis, 2014). Disse syv principper repræsenterer en række værdier, som de tolv elementer af loyalitet overfor Dialogisk Praksis er mest fokuseret på. Olson og Seikkula (2014cit) beskriver det som følgende (beskrevet i detaljer i Olson, Seikkula, Ziedonis, 2014cit): to eller flere fagpersoner på teammødet; familiedeltagelse og socialt netværk; brug af åbne spørgsmål; at besvare de ting personen har sagt; understrege øjeblikket; anmode om flere synspunkter; brug af et relationelt fokus i dialog; reagere på dialog og adfærdsproblemer med en praktisk og meningsfuld facon; understrege de ord personen bruger og hans historier, ikke symptomerne; refleksioner mellem fagpersoner i møder; være gennemsigtig; tolerere usikkerheden.

Resultaterne af mange undersøgelser tyder på, at eftersom netværksmøder udført med Åben Dialog-metoden kan forbedre smidigheden og omfordelingen af magt blandt netværksmedlemmer, kan dialogprocessen være passende i sammenhæng med mennesker, der har lidt traumer og vold (Dawson, Einboden, Mccloughen and Buus, 2021). Disse forskere fremhæver muligheden for, at Dialogiske Praksisser kan give fordele i forskellige sociale sammenhænge, da det producerer en ikke-patologibaseret oplevelse, hvor folk definerer deres egne problemer og føler sig hørt og valideret (Dawson, Einboden, Mccloughen and Buus, 2021cit). Desuden er sammenhængen mellem Dialogisk Praksis og deinstitutionalisering blevet anerkendt: ifølge Cutolo (2017cit): Åben Dialog "seems to bring to completion what in Italy the Basaglia revolution had intuited and started. Hence, if the

importance of the context in determining the disorder (the total institution) is central, it is essential to work in the social context without remaining tied to an old institutional culture, developing more modern, and more "abstract" tools, to produce change [...]. There is something powerful that Open Dialogue acts, and it is the importance (implicitly) assigned to context and language or the two "social" categories within which human life unfolds. With an approach that focuses on dialogue, allowing its spontaneous flow to generate new levels of reality" (Cutolo, 2017, p.13).

Hvis Åben Dialog er den mest effektive måde at intervenere på, når det kommer til mennesker med psykiske problemer, er en anden vigtig del af Dialogiske Praksisser den **Foregribende Dialog** (Arnkil 2018). Denne type operationelle afvisning af tilgangen blev født inden for området for tidlig indsats (Arnkil 2013). Da det videnskabelige samfund faktisk går ind for tidlig intervention, er det problem, som behandlere står over for, godt udtrykt af Tom Arnkil: spørgsmålet er, om orientering af tidlig indsats er at "styre" personens fremtid eller at fremme deres empowerment på en måde, hvor personen selv, sammen med sin familie og dem, der er betydningsfulde for ham eller hende, påtager sig retningen for egen eksistens (Bergstrom et al., 2018). Derfor er styring af den anden persons fremtid og fremme af empowerment to alternative operationer: det er ikke muligt konkret inden for en intervention at gøre begge dele (Toomey, 2011). Dette stiller fagpersonen over for et foreløbigt valg vedrørende karakteren af den vej, han ønsker at aktivere. Hvis vi bevæger os i en traditionel tilstand, har fagpersonen en række "linser" til sin rådighed til at observere personens liv. Gennem vurderingsskemaer eller sædvanlig praksis finder fagpersonen, at han har værktøjer til rådighed, der sætter ham i en forudsigelig position over for personens liv (Curto, Marchisio 2020). Næsten automatisk og ofte uden selv at være klar over det sker der det, at mens fagpersonen indsamler information, formulerer vedkommende samtidig hypoteser om, hvad der ville være bedre for personen.

At forstå tidlig indsats som rettet mod at øge empowerment antager tværtimod, at fagpersonen sætter sig selv i en dialogisk position: giver afkald på formodningen om at kende destinationen og en bedre vej og placerer sig selv i en ny position, der ikke tilbyder orientering men støtte (Cain Fanshawe, 2021). Kun på denne måde kan personen støttes til at forestille sig den ønskede fremtid, da fremtiden kun tager form i folks sind, hvis de får plads. Plads til at forestille sig det, men også plads til ikke at være i stand til at forestille sig det. I denne aktiveringstilstand ville eventuelle forslag ikke vejlede, men tværtimod ville det risikere at blokere processen, fordi de straks fører tilbage til den relationelle position, hvor du-den-professionelle ved (du foreslår mig faktisk), hvor jeg skal gå hen, og hvad jeg hellere må gøre, og jeg-den-nødvendige skal bare nå dertil: det er en asymmetrisk position.

Tværtimod er en helt anden position den, hvor vi står sammen foran fremtiden og ser den som et åbent felt. I denne ramme behøver personen ikke at gætte hvilken fremtid, som fagpersonen mener, vil være bedst for dem. I stedet kan personen fokusere på at opbygge fremtiden gennem den autentiske frihed og magt til at vælge den.

Derfor introducerer Dialogisk Praksis i tidlig intervention de Foregribende Dialoger med en hovedsageligt styrkende – slet ikke forudsigende – funktion. Det er en måde, hvorpå personen og familien ledsages til at "huske fremtiden", det vil sige at placere sig selv i et positivt fremtidsøjeblik og se tilbage, rekonstruere, hvad der i det (fremtidige) øjeblik gør livet lykkeligt, og hvilke

hjælpemidler og valg der førte til deres lykkelige fremtid (Seikkula et al., 2003). På denne måde bliver nutiden, der er fuld af bekymringer og ubeslutsomhed, "tilnærmet af fremtiden" (Seikkula, 2014). Nutiden bliver set som en tilstand, der ikke blot kunne overvindes, men som allerede er overvundet i retning af noget positivt. Facilitatorernes rolle i disse dialoger er ikke at "styre" ideen om fremtiden, men at stille spørgsmål med det formål at få frem, hvad personen tænker og at validere disse tanker (Seikkula et al., 2001). Selv notaterne har ikke en funktion som "noter", hvorfra fagpersonen skal udlede eller formulere indikationer. I stedet skal de fungere som visuel støtte til personens ræsonnement. I denne tilstand observerer mennesker verden fra et synspunkt, der er deres eneste synspunkt, placeret i et socialt rum, hvorfra de alene kan se deres muligheder (Arnkil, 2018).

1.2. Fra Dialogiske Praksisser til Enabling Co-planning

Dialogiske Praksisser har derfor vist et vigtigt potentiale både med hensyn til effektivitet og anvendelsesområde (Seikkula et al., 2011). Fra de første eksperimenter inden for mental sundhed er metodikken faktisk også udvidet til andre områder, hvor det er nødvendigt at sammenbygge ændringer i en persons liv (Massi et al., 2019). De ændringer, som Dialogiske Praksisser kan generere, har gennem årene vist sig at være mere intense end dem, de klassiske metoder har medført, både i forhold til dybde, bredde og holdbarhed (Seikkula et al., 2011cit).

I forbindelse med at støtte mennesker med handicap til et fuldt voksenliv har der i de senere år også været behov for at udvikle metoder og tilgange, der var mere i overensstemmelse med de nye retningslinjer fra **FN's konvention om rettigheder for personer med handicap** (Marchisio, Curto 2019). I denne sammenhæng har forskerholdet Center for Rights and Living Independently of Turin University udviklet en innovativ tilgang, der har til formål at yde støtte til livsprojektet kaldet Enabling Co-planning (Marchisio, 2019).

Enabling Co-planning er ikke strengt taget en Dialogisk Praksis: det ville ikke være korrekt at sige, at Enabling Co-planning hverken bruger Åben Dialog eller Foregribende Dialog: der er nogle væsentlige forskelle.

Den væsentligste forskel er, at Åben Dialog er en praksis med en terapeutisk fundering, mens Enabling Co-planning er en empowerment-tilgang rettet mod at understøtte livsprojekter. I brugen af denne metodologi starter den "ændring", der genereres i personens liv, ikke nødvendigvis fra behovet eller ønsket om at overvinde en krise, eller endnu mindre fra identifikation af et patologisk element. I stedet kan det være et instrument til at følge en livsbane, der af sociale, kontekstmæssige eller personlige årsager skal understøttes i en periode eller hele livet.

En anden forskel er henvisningen til den rettighedsbaserede model (Lang 2009) og dermed til friheden og den fulde deltagelse i samfundet, som i Dialogiske Praksisser ikke er et centralt element, mens det er grundlæggende i Enabling Co-planning (baseret på FN-konventionens paradigme). Mens Dialogiske Praksisser i det væsentlige er compatible med omsorg inden for en institutionaliseringskontekst, skal Enabling Co-planning være effektiv og udvikles i en deinstitutionaliseringsramme (Mezzina, 2014). I denne forstand samler Enabling Co-planning forslagene relateret til stemmernes polyfoni, men den integrerer det med fokus på restitution af

subjektivitet som nøglen til vejen til deinstitutionalisering, som ligger til grund for den analyse, som Pier Aldo Rovatti laver på baggrund af Franco Basaglias tanker (Rovatti, 2013).

Ved uddybning af hver reference er det vigtigt at huske på, at underopdelingen i forskellige inspirationsstrømme af Enabling Co-planning tillader en mere lineær beskrivelse af metoden, men fremtvinger repræsentationen af tilgangen, som er strukturelt integreret.

Enabling Co-planning er en metode til at ledsage definitionen af et livsprojekt baseret på lige rettigheder, muligheder og adgang til statsborgerskab (Marchisio, 2019). Helt enkelt er det første skridt til at begynde at designe fremtiden sammen at møde hinanden. Dette udsagn virker trivielt, men for fagpersoner, nødlidende eller familiemedlemmer, der ved, hvor svært et autentisk møde mellem socialarbejderen, personen og familien i social- og uddannelsessystemet er, er det alt andet end trivielt. De metoder og organisationsmodeller, der i øjeblikket er mest udbredte, indebærer faktisk, at fagpersoner mødes for at vurdere: de har ret til at definere målene, værktøjerne og retningen for livsprojektet for den nødlidende, som opfordres til at overholde det, der er fastsat for ham eller hende. De fremherskende socialfaglige modeller bevæger sig strukturelt i en diagnose-intervention-indvilligelses-ramme: fagpersonen vurderer situationen og foreslår intervention. Familien og personen kan beslutte, om de vil efterkomme eller afvise. At de afgørende faser i klassiske interventionsmodeller er i hænderne på sociale tjenester, afhænger derfor ikke af fagpersoners disposition, men reagerer på en præcis organisations- og ledelsesmodel. I denne ramme foregår dialogen med personen og familien, men den bibeholder en sekundær rolle vedrørende beslutningsprocessen. Procedurerne giver faktisk ikke fagpersonen redskaber til effektivt at understøtte det ønske og den livsplan, som personen laver for sig selv, og de er ikke rettet mod at tilgodese disse ønsker og planer.

I rammerne for Enabling Co-planning skal fagpersonen derfor arbejde for at skabe et rum for familien og personen til at forme deres livsprojekt. Dette rum skabes dog ikke én gang for alle: det er faktisk kun gennem samtalerne, at vi beslutter, hvordan vi skal fortsætte. Om vi skal følge den retning, der blev etableret sammen, eller om vi skal ændre den. Hvordan vi kan omskabe et problem til en forandring, hvis du står over for en krise. Intet bestemmes af fagpersonen alene, og der er intet at indordne sig under.

I Enabling Co-planning foregår mødet gennem dialogiske relationer. De dialogiske relationer er per definition uden en strategisk hensigt og i særdeleshed uden den strategiske hensigt at ændre den anden person. Dette er grunden til, at forsøg på at indsætte en dialogtilstand i en klassisk metodisk eller organisatorisk model risikerer at forvrænge den fuldstændigt. Hvis vi befinder os i en interventionstilstand, hvor det er fagpersonen, der definerer og angiver målene, og familien har valgt om at tilslutte sig, så er fagpersonens opgave nødvendigvis at forsøge at orientere i den retning, som han anser for bedst for personen. Men at vejlede, orientere og lede er strategiske opgaver, som per definition ikke kan udføres gennem dialogisk praksis. Et dialogisk forhold er derfor per definition "an open, non-prescriptive relationship devoid of the strategic intent to change the other" (Seikkula Arnkil, 2013, p. 13).

Også her er det vigtigt at pointere, at disse beskrivelser er blottet for moralsk vurdering: ideen om et strategisk forhold må ikke føre til tanker om en slags "andet mål", hvor den andens bedste bruges instrumentelt til at opnå fordele for ham selv. **"Strategisk"** og **"dialogisk"** er simpelthen forskellige

relationelle tilstande, der starter ud fra forskellige antagelser og giver anledning til forskellige måder at understøtte livsveje på. Generelt vedrører den mest konsekvente indflydelse, som Dialogiske Praksisser har på Enabling Co-planning, netop mødet med den anden: Dialogiske Praksisser fortæller os, at vi aldrig helt kan forstå eller forklare en anden person fra vores eget synspunkt (Seikkula Arnkil, 2014cit). Det følger heraf, at når jeg prøver at gøre det, når jeg tror, jeg kan gøre det, eller når min organisation, mine værktøjer, mine mål kræver, at jeg nødvendigvis udfører en form for vurdering, opstår der måder at udøve magt på, som er uforenelige med at opretholde rettigheder og selvbestemmelse. Den andens fundamentale fremmedhed ses derfor i disse tilgange ikke som et problem, men som en forudsætning for dialogen. Vi er ikke langt fra, hvad Basaglia sagde i sit essay "The body, the gaze and the silence", hvori han udtaler, at "the possibility of communicating, of building a mode of otherness, of creating a dialogue presupposes a spaced space, a silence from which the word is born, a look from which the seeing is born" (Basaglia, 1965, p.31). Selv i det essay reflekterede Basaglia over forholdet mellem subjekt og objekt, og i særdeleshed fokuserer han på den rolle, som processen med "objektivering af de syge" havde i konstruktionen af magtsystemets discipliner til helbredelse (Basaglia, 1979).

Når vi bevæger os fra strategiske forhold til dialogiske, er det derfor i sidste ende et spørgsmål om at ændre vores forståelse af karakteren af de relationer, der producerer ændringer. Vi træder ind i et perspektiv, hvor formålet er at skabe varig og positiv forandring i menneskers liv, men ikke at bestemme deres retning. Dette element udgør en fundamental knude, når vi taler om støtteplanlægning, da vi befinder os i et univers af betydninger og praksisser, hvor den strategiske tilstand i dag er den mest udbredte, prædikede og praktiserede. På mange områder af socialt arbejde er forholdet mellem fagpersoner og mennesker, der søger hjælp, faktisk struktureret ud fra en grundlæggende asymmetri, der er strukturel og genereret af krystalliseringen af positionen "hvem hjælper" og "hvem er i nød". Derfor er grundantagelsen om den klassiske måde at udføre støtten i modsætning til den i Enabling Co-planning. Det skyldes ikke fagpersonens dårlige moralske holdning, men i stedet antagelsen om, at fagpersonen ville være i stand til at se personens liv bedre end personen selv.

Tværtimod hævder Enabling Co-planning ikke, at personen ser bedre end fagpersonen, men at personens syn på sit liv er unikt, usynligt for fagpersonen og frem for alt er det det, som interventionen skal tage udgangspunkt i.

I den metodologi, vi beskriver, bevæger vi os i form af et livsprojekt: konflikten om magten til at bestemme, hvem der ser bedst, er vildledende. Det, der bygger og opretholder en livsbane, er ikke opnåelsen af den rigtige vision om personens eksistens, men den dynamik, hvorigennem denne vision bygges. Det er grundlaget for ethvert valg med udgangspunkt i respekten for personens synspunkt og konstruktionen af et tillidsforhold, hvorigennem alle de valg, der ender med at sammensætte personens eksistens, opnås. Det er processen, der udgør livets projekt, ikke indholdet af hvert enkelt valg.

I den forstand kan vi sige, at hvis der i "Enabling Co-planning" er et udbredt udtryk, er det bestemt det andet: her møder den dialogiske inspiration fra Enabling Co-planning den anden nøglefaktor: **empowerment**.

1.3. Metodens hovedkarakteristika

Oplevelsen af Dialogiske Praksisser er, som vi har set, baseret på konstruktionen af en transformativ dialog placeret i et socialt netværk (Gergen et al., 2002). Det bakhtinske forslag bruges netop til at definere denne dialogs dybt konstruktivistiske karakter (Bakhtin, 1929). Dialogen mellem fagpersoner, mennesker med behov for støtte og andre emner i netværket karakteriseres i virkeligheden ikke som en diskurs om virkeligheden, men det er i sig selv et sted for definition og redefinering af objektet og interaktionens betydning (Seikkula Olson, 2003).

Dialogen som disse praksisser refererer til, er derfor meget forskellig fra den samtale, der normalt foregår mellem fagperson og person. I den sædvanlige positivistiske epistemologiske model er fagpersonens opgave at indsamle information om en tilstand, en situation, en "objektiv" virkelighed. Dialogiske Praksisser samler tværtimod Bakhtins forslag om at gå ud over ideen om at "udtrække" information: selve dialogen bruges til at opbygge viden i et fælles felt af betydninger. Derfor er det Polyfoniske Ord ifølge Bakhtin "konstrueret af lag": betydningen er ikke præ-eksisterende men genereres af rækkefølgen af de forskellige aktørers indgreb i dialogen. Dette begreb om det Polyfoniske Ord findes også hos Roland Barthes, som forstår den udtryksform, hvorved "the word wriggles under the weight of the replication of the imaginary anticipated interlocutor" (Barthes Flahault 1980), hvor samtalepartneren, der er med til at opbygge talerummet, ikke kun er den fysiske tilstedeværende, men også kan være den indre. Denne resonans af indre og ydre stemmer danner det, som Bakhtin kalder det polyfoniske samfund af personer og personligheder (Pontius 2014): alle er til stede i dialogen og bidrager til konstruktionen af fælles mening.

Dette er det modsatte af, hvad der sker i den klassiske faglige diskurs, hvor fagpersonen baserer sin handling på et positivistisk perspektiv, idet han ignorerer vekslen mellem stemmer – indre og ydre – og betragter dem som "støj". I en positivistisk ramme ville fagpersonens formål med et interview faktisk være at udtrække den "rigtige" og "endelige" information, ikke at "konstruere" en fælles mening.

Bidraget fra Seikkula udfordrer denne positivistiske holdning, da han først konceptualiserer den terapeutiske samtale som "dialogisk" i den forstand, der er beskrevet indtil nu, hvilket giver den en matrix, der er væsentlig konstruktivistisk. Derfor bliver den terapeutiske samtale et sted, hvor der opbygges mening, forudsat at visse regler og opmærksomheder bruges.

Man kan forstå, hvorfor denne måde at gentænke mødet mellem fagpersonen og den nødlidende fører til en afgørende rolle for de andre stemmer i netværket. Når det kommer til at konstruere en fælles mening, er fagpersonen ikke længere centreret om at indsamle information (som han kunne indsamle fra det formelle netværk og papirerne), men han er interesseret i at forestille sig, hvad de ting, der sker i det liv, betyder for hver enkelt involveret person.

Centreringen om netværk er tæt forbundet med et andet af de nøgleelementer, som Enabling Co-planning tog fra Dialogiske Praksisser: **polyfoni**. Faktisk er det involvering af netværk, der definerer selve muligheden for et polyfonisk ord, som ikke fremtvinger samtale inden for de snævre grænser mellem personer og fagpersoner (Seikkula et al. 2001). Det er essentielt at være tydelig: I Enabling Co-planning som i Åben Dialog betyder det at være dialogisk ikke bare at være venlig. Fagpersoner har en tendens til at forstå invitationen til at gå i dialog som en invitation til at være mere

imødekomme eller mere høflig. En dialogtilstand kan naturligvis ikke bruges, hvis fagpersonen har en stejl holdning, men adfærden er kun en lille del af dialogen. Dialogisk holdning er primært en måde at forstå forholdet mellem subjekt og objekt i konstruktionen af mening. Du kan meget lettere være dialogisk og uforskammet, end du kan være dialogisk og positivistisk. Dialog skal derfor – som Gergen siger – forstås som en "authentic activity that takes place jointly between people". Denne aktivitet er samtidig kommunikation, produktion af identitet og mening (Gergen, 1999). I Enabling Co-planning bliver den vanskelighed, som personen gennemgår, muligheden for at skabe og redefinere strukturen af historier, identiteter og relationer, der opbygger selvet og den sociale verden. Her ligger overgangen mellem den polyfoni, der er teoretiseret inden for sprogfilosofien, og den polyfoniske diskurs med det terapeutiske objekt for Seikkulas og kollegaers intuition.

Begrebet dialogisme transformeres til en proces med fælles fremkaldelse af betydninger, lytning og forståelse. Det er ikke en enkelt stemme, der definerer genstanden for diskursen: dialogisme og polyfoni er tæt forbundet.

Enabling Co-planning låner også en af de største forskelle mellem denne metode og systematisk familierapi fra Dialogiske Praksisser, da den ikke fokuserer på familiens struktur, men på alle de involverede mennesker. Det betyder, at "systemet" skabes i hver ny dialog, hvor samtalen i sig selv, og ikke familiens regler eller systemets struktur, bygger virkeligheden.

Når det kommer til Enabling Co-planning, sættes der derfor spørgsmålstejn ved polyfoni både under fælles produktioner med alle deltagere og under involvering af netværket. Personen forstås, beskrives og ledsages i en polyfonisk tilværelse, hvor hvert aspekt er strukturelt opbygget af flere stemmer, interaktioner, støtte, forventninger, handlinger. Personen beskrives ikke af en enkelt stemme. Det antages ikke, at der er et værktøj, en tjekliste eller bare en tale eller et fagsprog, der kan beskrive personens eksistens.

Personen-i-hans-liv bliver gradvist beskrevet og omskrevet af et sæt stemmer, billeder og situationer, der interagerer med hinanden, og blandt hvilke personens egen stemme altid kan høres. Dette sæt af stemmer definerer også støttens vej til et selvstændigt liv: vi er ikke længere i de klassiske socialfaglige projekter, hvor det, der skal programmeres, er "en intervention". Det handler om at ledsage et livsprojekt ved at indsætte den nødvendige støtte, så den imødekommer personens og dennes betydningsfulde personers ønsker og sikrer respekt for deres rettigheder. Det er et livsprojekt, der tager udgangspunkt i beskrivelsens polyfoni og bliver polycentrisk i implementeringen, hvilket giver anledning til en reel tilværelsespolyfoni.

Hovedkonsekvensen af denne måde at forstå psykosocial diskurs på er en anderledes magtfordeling mellem fagpersonen og den, der beder socialforvaltningen om støtte (Mezzina, 2017). Hvis virkeligheden bygges i rummet af en polyfonisk diskurs, mangler fagpersonens egen mulighed for at se situationen "objektivt" eller "udefra". Det er denne ændring af formål og perspektiv, der definerer de forskellige magtforhold. Det er Bakhtin selv, der reflekterede over sprogets karakteristika og ikke forestillede sig en terapeutisk brug af dialog, og som dermed definerede denne type diskurs som "uden rang", hvilket satte spørgsmålstejn ved magtdimensionen (Bakhtin 1975). Vi kan bekræfte, at Åben Dialog er født i modsætning til den klassiske faglige diskurs, fordi den stiller spørgsmålstejn ved begge dens rødder: indhold og form.

På indholds niveau er den **traditionelle faglige diskurs** forankret i diagnose-intervention-indvilligelses-systemet, mens den på formniveau er baseret på den distance, som fagsproget tillader, som kun forstås og beherskes af eksperter. Den dialogiske model stiller spørgsmålstegn ved disse to aspekter og foreslår som et alternativ en diskurs, der er bygget op på en strukturelt horisontal og rekursiv måde.

Dialogiske Praksisser befinder sig i dialektikken mellem visse termer: frihed, magt, demokrati, uddannelse og sandhed (Foucault 1996). Relationerne mellem disse termer definerer selve muligheden for at omfordele magten i forholdet, som bestemmer den faktiske mulighed for frihed til at bygge en ny livsvej.

Dialogiske Praksisser har derfor primært noget at gøre med at give afkald på magt. Dette afkald indebærer et tab for fagpersonerne, da de er nødt til at opgive magten til at definere problemer, orientere interventioner og beslutte, hvad personen skal gøre.

Målet med dette valg af afkald, som så bliver målet for selve de Dialogiske Praksisser, er at skabe nye betydninger og finde alternative løsninger på problemer, der synes at være uløste (Galbusera Kyselo, 2018).

I denne forstand er oprindelsen af Enabling Co-planning ikke meget langt begrebsmæssigt fra magtfordelingen som tilsigtet i Dialogiske Praksisser. Det afgørende skift består i **overgangen fra at forestille sig handlinger til at ændre den anden til at forestille sig handlinger til at ændre sig selv**, som fagpersoner bør udføre. Som dialogisk fagperson behøver du ikke længere at ændre personen, men du skal stille spørgsmålstegn ved, hvad du gør, hvad du siger, stederne og tidspunkterne for dine driftstilstande (Seikkula Arnkil, 2014).

Et nøgleelement i Dialogiske Praksisser, der adskiller Enabling Co-planning fra andre interventionsmetoder, er **usikkerhedstolerance** (Seikkula Arnkil, 2014). I klassiske støtteforløb er usikkerhed og risiko en svaghed. I den klassiske socialfaglige ramme har vi faktisk brug for afgrænsede og statiske definitioner, da de løsninger, vi har til rådighed, i det væsentlige er afgrænsede og statiske og frem for alt er "løsninger" på et meget begrænset antal problemer. I klassisk støtteplanlægning er vi tilbøjelige til at beskrive problemerne øjeblikkeligt og antage, at årsagssammenhænge grundlæggende er lineære. Igen, dette er ikke en dårlig holdning hos fagpersonerne: den organisatoriske model, som fagpersonerne er fordybet i, kræver at aktivere videns- og forklaringsmodeller af denne type, fordi fagpersonen i bund og grund føler, at han ikke har et rum til handling, der giver ham mulighed for at aktivere artikulerede støtter, der fx tager højde for, at lineære årsagssammenhænge sjældent eksisterer i den virkelige verden.

Tolerancen for usikkerhed, der er blandt nøgleelementerne i Dialogiske Praksisser, giver os først og fremmest mulighed for at udvide beskrivelsesfeltet: Enabling Co-planning udvider det potentielt til det uendelige og fjerner begrænsningen for at afslutte beskrivelsen, før handlingen påbegyndes.

Dette bånd er i virkeligheden en arv fra den medicinske model, som reagerer på ovennævnte diagnose-intervention-indvilligelses-ordning, men er uegnet til formålet med at ledsage en eksistens. Det svarer til at sige, at for at være sikre på, at tingene fungerer godt med vores livspartner, skal vi først afslutte den vidensfase, hvor vi gennem test kommer til at kende dem ud og ind, så vi derefter kan begynde at hænge ud. Enhver, der har en livspartner, ved, at mennesker ikke er statiske: den måde en person er på, de ressourcer de viser og den måde, de dagligt eksisterer

på, ændrer sig naturligt i løbet af livet og ændrer sig især baseret på de oplevelser, som de lever. I denne forstand synes klassiske metoder i socialt arbejde at være naive: det forekommer os, at det at beskrive en person a priori i dybden med "videnskabelige" metoder og teknikker (hvor "videnskabelig" bruges synonymt med evaluerende og klassificerende) ikke kun er umuligt, men at det ikke kan betragtes som en betingelse for at kunne forstå, hvad denne person kan gøre, hvad der er rigtigt for dem, og hvordan man støtter dem.

Enabling Co-planning, der integrerer dimensionen af møde, projekt og handling i dagligdagen, nærmer sig tværtimod den eksistentielle dimension globalt. Dette kommer fra den rettighedsbaserede tilgang: at støtte personen i et liv baseret på ligestilling med andre indeholder i sig selv en stor vejledning om, hvordan man opnår det. Baseret på ligestillingen med andre bliver det derfor en vigtig metodisk indikation, der er nyttig til enhver tid og ved enhver ubeslutsomhed. I denne ramme er også retten til usikkerhed baseret på lighed med andre, hvilket for personen betyder muligheden for at prøve, ændre mening, ændre livsforløbet.

I denne forstand siger Seikkula, at "the tolerance of uncertainty is the opposite of any kind of evaluation tool" (Seikkula et al., 2003). Seikkula bemærker faktisk et problem i brugen af vurderingsværktøjer. Hvis jeg bruger et evalueringsværktøj, et hvilket som helst værktøj, antager jeg nødvendigvis tre elementer: for det første, at der er noget at vurdere, for det andet, at dette noget i tilstrækkelig grad er i stand til at beskrive personen, og for det tredje, at fagpersonen er den, der besidder viden og magt til at evaluere (evalueringen er aldrig gensidig). Disse tre antagelser i klassiske støtteforløb for socialt arbejde tages for givet i en sådan grad, at de aldrig er eksplicite, og deres accept – implicit – af familien og personen er den betingelse, der skal støttes: du kan ikke indgå i en støtteordning, hvis du nægter at blive vurderet på de vilkår, det sociale arbejde angiver. Alt dette, som er iboende for enhver værktøjs- eller skemaevaluering, svækker fuldstændig evnen til at lave en vej, der er autentisk bemyndigende. Dialogiske Praksisser er det modsatte, siger Seikkula, da de tager udgangspunkt i den fælles definition af problemet og mulige løsninger i et polyfonisk, "uden rang"-møde. Polyfoni opstår ikke, hvis der er én stemme blandt andre, der er mere autoritativ i definitionen af noget eller nogen. For at tillade mig at være inden for en definition af det polyfoniske problem, har jeg brug for en høj grad af usikkerhedstolerance, både på det organisatoriske niveau og på niveauet af relationskompetence hos fagpersonen. Tolerancen over for usikkerhed ændrer positionen for fagpersonen, som ikke længere besidder opgaven at styre og kontrollere processer. I denne proces vil fagpersonen fx ikke give ordet til den person i mødet, der kommer med det synspunkt, han finder mest hensigtsmæssigt, men han vil i stedet sørge for, at alle har samme mulighed for at komme til orde. De vil ikke dømme de ting, folk siger, ikke engang i deres sind, ikke engang positivt ("hun har ret" eller "hendes mand har ret"), men de vil samle alles synspunkter. Denne proces omdefinerer selve betydningen af sikkerhed/usikkerhed: sikkerhed er her tænkt som trygheden ved at lytte, for respons, for legitimitet (Seikkula Arnkil 2006cit). Det er ikke længere fagpersonen, der skal være sikker på at kontrollere processen, men det er den nødstedte, der skal være sikker på, at det, han siger, bliver accepteret, hørt og ikke bedømt eller fortolket.

Inden for de dialogiske metoder såvel som i Enabling Co-planning er dette ikke en strategisk mekanisme. Det er nødvendigt at præcisere det, fordi fagpersonerne bærer på årtiers kultur af

“kontrol med processerne” og ofte stadig antager, at de har en “mere objektiv vision”. Derfor er det for mange fagpersoner en meget kompliceret operation at forlade de strategiske hensigter. At være dialogisk handler ikke om at få alle til at føle sig hørt, men det er en måde at sætte folk i stand til at bringe deres ressourcer frem og give dem magt og reel frihed til at bruge dem til de formål, de selv definerer. I Enabling Co-planning er dette aspekt tæt forbundet med dimensionen af kapacitet, fordi det involverer muligheden for, at mennesker bliver agenter for deres egen eksistens.

Tolerancen over for usikkerhed giver fagpersonen mulighed for at “suspendere” angsten for at beskrive “korrekt” og rydde feltet for enhver påstand om “objektivitet”. Kravet om støtte i den klassiske forstand rejser altid et spørgsmål, som “hvad skal vi gøre?”; takket være tolerancen over for usikkerhed i Enabling Co-planning holdes dette spørgsmål åbent, indtil den kollektive dialog giver et svar eller opløser behovet for handling. Øjeblikkelig rådgivning, hurtige konklusioner og traditioneller interventioner “løser” tilsyneladende problemerne hurtigere, men det skaber ikke det frugtbare felt for udvikling af personens ressourcer, hvilket forårsager manglen på empowering arbejde. Når man tager det formål op, som Enabling Co-planning er født ud af, nemlig at hjælpe mennesker til at leve det liv, de ønsker, er det meget vigtigt, at det altid er personen og familien, der definerer den type liv, de ønsker, og at det ikke er fagpersonen, der definerer mål og retninger. Med hensyn til definitionen af vejen bringer dette aspekt dimensionen af tillid i spil, og “hvem besluttede det?” er altid til stede i hvert øjeblik af den fælles planlægning.

KAPITEL 2: FØRSTE PILOTEKSPERIMENTATION: MOD TILPASNINGER

2.1 Introduktion til feltarbejdet

Den første fase af HOOD-projektet fokuserede på introduktionen af Enabling Co-planning metoden i det daglige arbejde for hver organisationspartner i projektet. Som beskrevet i det foregående kapitel indeholder Enabling Co-planning adskillige funktioner, som er meget forskellige fra, hvad socialarbejdere normalt forventes at gøre. For at kunne indføre en sådan ændring i den daglige praksis, var vi derfor nødt til først at undersøge, hvilke kontaktpunkter der var (det vil sige værktøjerne, vanerne, den praksis, der allerede var i overensstemmelse med metoden), og hvilke uoverensstemmelser der var. Dette blev opnået gennem den "indledende fase", hvor hver organisation blev bedt om at reflektere over sig selv med hensyn til ydede tjenester og professionelle tilgange.

Denne fase var væsentlig, da praksis for socialt arbejde er tæt forbundet med kulturelle fortællinger og repræsentationer. For at ændre socialarbejderens praksis var der derfor behov for en proces med at genopbygge de kognitive platforme, der ligger til grund for disse praksisser. På det sociale område er denne forandringsproces bemærkelsesværdig kompliceret. Det skyldes, at på det socio-pædagogiske område er alt, hvad der bliver gjort og bekræftet, udsat for **social ønskværdighed**. Det indebærer, at der er ord og selvbeskrivelser, der anses for rigtige, og at andre vurderes som forkerte på et først og fremmest etisk niveau. Derfor er der altid en form for moralsk bias til stede, når socialarbejdere beskriver, hvad de gør: den eksplicite diskurs, hvorigennem sociale og pædagogiske tjenester beskriver sig selv, har en tendens til at fremstille deres job som allerede svarende til en emancipatorisk model, der følger det moralsk ønskværdige. Sjældent diskuterer de den del af "social kontrol", der er iboende i deres arbejde, fordi det anses for mindre socialt acceptabelt og ønskværdigt.

Dette er grunden til, at vi planlagde den indledende udforskningsfase ud fra en feltmetode kaldet "træning på jobbet". Vi var nødt til at forholde os direkte til praksisserne i stedet for blot at blive fortalt, hvad fagpersonerne plejede at gøre.

At gå i felten fra det allerførste øjeblik var også en strategi, der havde til formål at bidrage til en mere effektiv forandring. Det skyldes, at ord i dette felt ofte er fulde af betydninger, der endda er i konflikt med hinanden. Det er almindeligt kendt, at fagpersoner i den sociale sfære mere end i andre arbejdssammenhænge har en tendens til at afvise ændringer, der påvirker joborganiseringen og den tilgang, de er vant til. Dette skyldes også den tætte sammenhæng mellem jobbet som socialarbejder og identitetsdimensionen: fagpersoner har en tendens til at føle sig personligt angrebet, når deres arbejdstilgang bliver kritiseret, da de føler, at der bliver sat spørgsmålstegn ved identitetsdimensionen. Kaldets gennemtrængende retorik hjælper ikke i denne forstand: socialarbejdere opfattes og beskrives bredt som mennesker, der udfører dette arbejde for en slags indre sindelag på et filantropisk grundlag. Socialarbejdernes identitet opbygges således som god og værdig.

Derfor indebærer spørgsmålet om professionelle praksisser på dette område mere komplekse problemstillinger end blot at korrigere en teknik. Da professionen faktisk er repræsenteret som identitetsbaseret (socialt arbejde udføres, fordi man er god, altruistisk,...), bliver det betydeligt mere sammenfiltret at handle i transformative termer, mens man forbliver på et teknisk-kognitivt niveau. I betragtning af disse ejendommeligheder blev feltarbejdet organiseret med det dobbelte formål at udforske den sædvanlige måde at arbejde på og bane vejen for indførelse af en bredere ændring af praksis. For at få fagpersonen til at overveje den nye foreslåede metode, er det en afgørende faktor, at de føler, at læringen er forenelig med deres daglige arbejdsordning, især når det drejer sig om læring baseret på refleksion. Det er en delikat sag, da vi ofte bevæger os i et misvisende perspektiv, hvor det socio-pædagogiske hverdagsarbejde placeres på et andet plan end refleksionen over referencemodeller. Derfor bliver rum og tid til eftertanke stemplet som "teoretisk" i en jargon, hvor "teoretisk" betyder, "at det ikke tjener noget formål", "umuligt udmunder i handlinger", "er uden konsekvenser". De "teoretiske" refleksioner indenfor denne subkultur kan betragtes som interessante, men de er systematisk defineret som dårligt relateret til praksis. Derfor opfattes den tid, der bruges på at reflektere, systematisk som værende trukket fra operationen: som om det at handle og det at reflektere er to adskilte operationer og nogle gange endda i opposition. At denne overbevisning er gældende, demonstreres af den hyppigste reaktion fra dem, der indenfor et team, en gruppe af arbejdere på arbejdet, foreslår at skabe bredere refleksionsrum, der afviger fra den blotte organisering af hverdagen: "Det ville være rart, men der er ikke tid". "Der er ikke tid", fordi tiden tjener, forstår man, for de mange ting, der skal gøres, som udgør det egentlige arbejde. Man forestiller sig, at man kan arbejde på at ledsage mennesker gennem tilværelsens vanskeligheder uden at spekulere på, hvordan de relaterer til de opgaver, som operatørerne på den vej giver, med det som samfundet i øjeblikket forventer, tænker og fortæller om de tabte eksistenser; uden systematisk at stille spørgsmålstejn ved, hvordan de processer, der skal fremme – inklusion, rehabilitering, frigørelse – hænger sammen med magtrelationerne mellem sociale grupper, generationer, i byer, i sammenhænge, som både operatørerne og de nødstedte lever og vil leve. Med udgangspunkt i det hidtil beskrevne aspekt blev træningen i jobbets første fase nøje udformet sammen med hver organisation, både om indhold og om mødekalender og struktur. Med hensyn til indholdet af træningen undersøgte den videnskabelige partner først, om der var nogen stærk teoretisk baggrund for praksis eller tidligere viden/erfaring om Åben Dialog. Med hensyn til træningsstrukturen blev tidspunktet og ugedagen for hvert møde designet til at være fuldstændig fleksible i forhold til hver organisations behov. Desuden blev valget af deltagere og materialer til hvert møde formet ud fra organisationernes funktioner og krav.

Strukturen af den første fase blev organiseret som følger. Efter en foreløbig – mere udforskende – fase om partnernes tidligere viden om metoden og specifikke behov introducerede videnskabelige partnere metoden Enabling Co-planning i en to-dages online træningsevent afholdt i februar 2021 (træningen vil blive diskuteret i det følgende afsnit).

Derefter fortsatte den videnskabelige partner med at støtte hver enkelt organisation i at forme valget af pilotcasestudie. Først blev der afholdt et gruppemøde for at give deltagerne mulighed for at få en ide om kerneegenskaberne i Enabling Co-planning. Efter dette træningsarrangement blev hver organisation bedt om at holde et internt møde med det formål at diskutere kriterierne for

udvælgelse af én hjemløs for hver organisation, der skulle indgå i pilotcasestudiefasen. Nogle organisationer bad om at inddrage to personer i denne pilotfase for at undgå muligheden for at miste kontakten med personen i løbet af de følgende måneder.

Pilotfasen havde et dobbelt sigte. For det første var der behov for en tidlig metodetilpasning, da Enabling Co-planning oprindeligt blev udtænkt til at støtte mennesker med handicap, der bor sammen med deres familier, ikke mennesker i en hjemløs tilstand. For det andet kom forskellene mellem organisationer (og mellem lande) op som et kerneemne fra projektet allerførste øjeblik. Af denne grund var pilotfasen også rettet mod at tilpasse metodikken til hver organisations karakteristika og arbejdskontekst. Inden for rammerne af at udforme træningsprocessen så stressfri som muligt, skulle hver organisation vælge hyppigheden af supervisionsmødet med den videnskabelige partner for hvert teamwork med den videnskabelige partner.

Først havde hver organisation et individuelt møde med den videnskabelige partner for at forberede sig til den første "dialogiske snak" med den bruger, de valgte (den såkaldte "Hr/Fru Hood"). Efter dette forberedelsesmøde holdt fagpersoner fra hver organisation den første dialogiske snak med personen. Efter det første møde mellem fagpersoner og den hjemløse fandt sted, mødtes hver organisation igen med den videnskabelige partner UNITO for at overvåge implementeringen af metoden og reflektere over de centrale aspekter.

I de følgende uger havde hver organisation et yderligere supervisionsmøde med den videnskabelige partner for at få den støtte, de havde brug for til at designe det personlige projekt for de involverede hjemløse. Som det forventes i Enabling Co-planning, blev hvert projekt nøje tilpasset den specifikke persons behov og funktioner. Takket være den støtte, de modtog, designede hver organisation et skræddersyet Enabling Co-planning projekt for hver involveret hjemløs. Ud over individuel supervision blev der derefter afholdt to kollektive metodiske møder for at give hele organisationen mulighed for at dele med de andre, hvad de havde opnået med hensyn til metodiske færdigheder. Disse møder var også dyrebare øjeblikke til at dele enhver tvivl eller yderligere tilpasning påkrævet. Pilotfasen varede 5 måneder fra februar 2021 til juni 2021. Ved afslutningen af denne første træning mødte den videnskabelige partner organisationerne både individuelt og i en bredere gruppe for at indsamle forslag og indikationer til udformningen af yderligere trin.

2.2. Hovedtilpasninger: indsamlingsstrategier

Metoden blev foreslået til deltagerne gennem de allerede nævnte to-dages træningsarrangementer afholdt online i februar 2021. Alle deltagere fra hver partnerforening deltog i arrangementerne, der varede fire timer hver dag. Enabling Co-planning metoden blev præsenteret af UNITO gennem linsen af deinstitutionaliseringsprocessen, der har reformeret de italienske mentale sundhedstjenester i de sidste halvtreds år og Seikkulas Dialogiske Praksissers tilgang til mentale sundhedstjenester. Den finske tilgang er det akademiske grundlag og hovedinspiration i udviklingen af Enabling Co-planning.

Et andet vigtigt værktøj, som HOOD brugte til at indsamle og dele oplysninger, var projektets hjemmeside. Samtidigt med træningsarrangementerne blev nogle teoretiske dokumenter med navnet "Bites" udgivet på hjemmesiden: korte artikler der opsummerede de forskellige aspekter af

Enabling Co-planning. Efter disse begivenheder er der også blevet uploadet fem videocasts på hjemmesiden, som er en kort video, der viser højdepunkter fra UNITO's forklaring under træningen. Disse var hovedmidlerne, hvorigennem metoden oprindeligt blev præsenteret for partnerorganisationerne i de første faser af HOOD-projektet. På dette tidspunkt begyndte partnerforeningerne at indarbejde Enabling Co-planning i deres daglige rutine gennem pilotstudiecases, justere denne metode, udveksle refleksioner og resultater, sammenligne hvordan forskelligheder påvirker udviklingen af interventionen gennem individuelle og metodiske møder. Individuelle møder blev gennemført for at støtte hver organisation i den konkrete udvikling af pilotstudiecases. To mindre tilsynshold blev etableret af UNITO, et italiensktalende for at støtte Ufficio Pio og et engelsktalende for at støtte UDENFOR, SJD og Klimaka. Hvert hold består af en Senior og en Junior supervisor. Som udgangspunkt for arbejdet blev deltagerne forsynet med Enabling Co-planning skabelonen for de personlige projekter, og møder blev afholdt med månedlige regelmæssige intervaller fra marts til juni med UNITO, som beskrevet i det foregående afsnit af dette dokument. Deltagerne kunne til enhver tid anmode om yderligere møder og support via mail. De enkelte møder repræsenterede meget konkrete chancer for at få en åben konfrontation under den igangværende eksperimentering. Først om det simple valg af hvem der kunne have været kandidat til pilotcasestudierne, derefter for at støtte deltagerne i at bestemme hvordan de kunne håndtere og tilpasse Enabling Co-planning til noget gennemførligt for deres organisation. Endelig for at indsamle og dokumentere denne tidlige fase af HOOD-projektet.

Det er vigtigt at understrege, at HOOD-partnerforeningerne er meget heterogene med hensyn til deres serviceorganisationer, missioner og den bredere kontekst af kultur, lovgivning, institutioner og adgang til rettigheder. Derfor understregede pilotfasen disse forskelle, når det kom til de tidlige tilpasninger. projekt UDENFOR holder som allerede nævnt til i København, og det er en lille organisation, der laver opsøgende arbejde som lavtærskeltilbud inden for rammerne af skadesreduktion. SJD har base i Barcelona, og de er en organisation med flere forskellige services. De beskæftiger sig for det meste med boligjenester og daginstitutioner for mennesker i en hjemløs situation. Klimaka er den største organisation involveret, og det er en græsk NGO baseret i Athen, som primært arbejder i mentale sundhedstjenester og med migranter. De arbejder derudover med hjemløse eller med mennesker, der er i risiko for hjemløshed, som kan befinde sig i krydset med de andre områder, som Klimaka opererer i. De driver både lavtærskeltjenester og daginstitutioner i Grækenland. Endelig er Ufficio Pio en fond, der opererer i Torino og hovedsageligt forvalter lokal social innovation eller projekter for social retfærdighed. Blandt disse er der et projekt rettet mod folk, der for nylig er blevet hjemløse, og som er baseret på en tidlig interventionstilgang.

Udover de individuelle møder blev metodologiske møder afholdt online i plenumsessioner, hvor deltagerne fra forskellige organisationer og lande kunne dele den tilpasning, de havde eksperimenteret med i deres pilotcasestudier. De blev udført af UNITO-teamet, som forberedte aktiviteter, værktøjer og ark for at fremme den krydsede konfrontation for at finde fællestræk og forskelle i kampene for denne første fase af tilpasningen. Det ene blev afholdt i marts, hvor der var gået en måned fra træningsarrangementerne, og partnerne derved havde haft chancen for konkret at starte pilotstudiecasene. De fleste af deltagerne havde tid til at vælge, hvem de ville arbejde sammen med, til at starte de første møder med den involverede person og til at udarbejde det første

udkast til fælles planlagte personlige projekter. Det andet blev afholdt i maj for at give hver partnerforening tilstrækkelig tid til at implementere og evaluere resultaterne af de tidlige tilpasninger. De sidste blev afholdt i henholdsvis juni og juli. Disse sidste møder havde til formål at afslutte den eksperimentelle pilotfase og begynde at overveje, hvordan man kan udvide HOOD-projektet til et større antal mennesker.

Endelig blev to værktøjer udarbejdet af UNITO-teamet til at indsamle de tilpasninger og refleksioner, der blev diskuteret under de individuelle og metodiske møder. Det ene var Adaptions Record og det andet SWOT-analysen: det andet var hovedsageligt rettet mod at vurdere gennemførligheden af tidlige tilpasninger i den specifikke organisation og det pågældende land. Hver partnerforening startede fra den "rene" Enabling Co-planning metodologi for derefter at evaluere levedygtigheden af deres tilgang i deres egen organisation og land. For at lette tilpasningen blev registreringen af metodikken bredt opdelt i flere komponenter og faser, der groft kendetegner UNITO Enabling Co-planning. Disse stadier blev brugt til at organisere dataene i Adaptions Record, og de svarer også til de underkapitler, som du vil finde omtalt på de næste sider.

2.2.1. At bede om deltagelse

Enabling Co-planning kræver "informeret samtykke" fra den involverede person for at være effektivt fra starten. Det betyder, at personen – i det mindste – skal have en vis forståelse for processen. Derfor kan personen efter en direkte forklaring åbenlyst acceptere eller afslå anmodningen om aktiv deltagelse i definitionen og gennemførelsen af sit livsprojekt. Dette forslag er lavet af fagpersonerne, som i sidste ende vil støtte dem i at styre deres livsprojekter og opnå deres personlige ønsker og drømme.

For HOOD betød det, at man spurgte personen, om man kunne tænke sig at deltage i et eksperimentelt projekt og på en tilgængelig måde forklarede nogle af rammerne, så det blev gjort klart, at det var anderledes end den sædvanlige arbejdsgang i deres organisation. I denne pilotfase var det muligt at spørge direkte og formelt efter personens deltagelse for alle involverede organisationer, bortset fra UDENFOR der allerede havde problemer i denne første kritikalitet. I en lavtærskel, gademæssig service er personens mistillid til de sociale tjenester og institutioner meget reel, og det tager nogle gange måneder at opnå bare en lille smule tillid. Derudover er det gadeenheden, der opsøger folk: det er ikke personen, der når tjenesten, men snarere omvendt. Dette er et afgørende punkt, da det betyder, at de i første omgang måske ikke er interesserede i at modtage hjælp. Inden for denne ramme kan det at præsentere dem for en formular, bede dem om at udfylde den hos os, når de har haft dårlige erfaringer med myndigheder som fx socialforvaltningen, det offentlige system og så videre, risikere at fremmedgøre personen, skubbe dem væk fra at have kontakt eller relation til enheden. UDENFOR fandt hurtigt ud af, at denne åbenlyse anmodning om deltagelse – oven i andre kritiske punkter, som vi vil diskutere senere – satte deres hårdt tilkæmpede tillid på spil. Denne kritikalitet resulterede i et blokeringspunkt for UDENFOR-tilpasningen. I første omgang besluttede de sig for helt at kassere dette første skridt. Til sidst blev det teoretiseret, at denne passage måske kunne genindføres senere i situationer, hvor tilliden allerede er solidt etableret, og hvor personen er i en tilstand, hvor de har det mentale rum

og den fysiske tryghed til at genkende og udtrykke deres ønsker og drømme og deltage aktivt i opbygningen af deres eksistentielle projekt.

2.2.2. Første møde og konkrete rammer

Da et af hovedformålene med Enabling Co-planning er empowering, er valget med hensyn til mødested og tidspunkt strategisk for klart at formidle, gennem et simpelt valg og lige fra starten, at det denne gang er personen, der får lov at bestemme. De skal angive hvor og hvornår, mødet skal finde sted. Måske kunne møderne holdes ved personens midlertidige boligløsning eller et andet sted, som vedkommende kunne foretrække, måske en bænk i en park eller måske en cafe; nogle konkrete støtter kan hjælpe processen og fungere som en konkret formidler. Det kunne være noget vand, en kaffe, nok aldrig øl osv. Deres meningsfulde relationer kan også deltage i dette møde, hvis personen ønsker det. De konkrete rammer skal være et bemyndigende rum, som er organiseret på en sådan måde, at det hjælper fagpersonen med at give magten tilbage til den person, de møder, især hvis personen valgte – eller måske var der for en organisation ikke noget andet valg – at mødet foregår i et mere traditionelt kontor. Det betyder, at en cirkulær indstilling foretrækkes, hvor alle stole er ens, og hvor der ikke er et skrivebord mellem personen og fagpersonerne. Derudover kan det hjælpe, hvis personen altid kan se de notater, som fagpersonen tager.

UDENFOR havde ingen problemer med at tilpasse sig dette trin, fordi de allerede mødte personen på dens præmisser: på gader og steder hvor de tilbringer deres dage. Under pilotfasen organiserede Ufficio Pio møderne i henhold til anmodninger fra Hr og Fru HOOD: socialarbejderne mødte Fru HOOD i flere parker i byen, mens Hr HOOD hovedsageligt blev mødt online, også på grund af pandemien. Takket være denne træning vil Ufficio Pio bevare tilpasningsevnen til omgivelserne som en organisatorisk praksis, mens den stadig overvejer det specifikke ved hver situation og person.

Det samme skete for SJD, der dog foretrak en blandet tilgang, hvor de både brugte deres tilpassede kontorer og andre lokaliteter valgt af personen. Ufficio Pio kæmpede især, når det kom til at lade personen vælge tidspunktet for deres møde, og de endte med at tilpasse sig til fagpersonen i henhold til arbejdstider, logistik og institutionelle netværksbehov.

2.2.3. Mindsetdisposition og professionel indstilling

Traditionelt bruger den sociale praktiker flere linser til at observere en persons liv – disse linser kan være lige så konkrete som papirskemaer, men de kan også være lige så abstrakte som tanke kategorier. Fra nu af vil vi omtale dette som det ”professionelle blik”. Blikket organiserer den professionelle opfattelse af personen, af deres historie og af deres fortælling. For det meste hjælper det fagpersonen med at skabe mening om en usikker verden, opnå vished i en ellers kompleks virkelighed, gøre den forudsigelig og derfor overskuelig. Derfor sætter disse traditionelle linser fagpersonen i en forudsigende og evaluerende position med hensyn til personens liv. Ofte under møderne – mens de indsamler information – vurderer socialarbejderne næsten automatisk situationen og stiller derefter hypoteser om, hvad der ville være bedre for personens nuværende og fremtidige situation. Der er ikke meget plads tilbage til fagpersonens empowering af den person,

de arbejder med: hvis de allerede ved, hvor de vil hen og den bedste måde at komme dertil, giver det overhovedet ingen mening for dem ikke at sige det og lade være med at forsøge at guide personen i den retning. Derfor er fagpersonens første skridt at have evnen til at se forskellige scenarier, og for at gøre det skal deres position ændre sig.

Enabling Co-planning har til formål at overvinde fagpersonens traditionelle rolle. Fagpersonen skal være bevidst om sit blik og aktivt arbejde for at skabe en tomhed for kategorier og værdiurdering. I forbindelse med Enabling Co-planning omtales denne teknik som "empty pot technique". Gennem en aktiv proces med bevidsthed om vores eget professionelle blik, sigter fagpersonen på en fælles konstruktion af nye betydninger. Fagpersonen skal lytte og forstå personens synspunkt. Under hvert møde bliver diskursens objekt – problemet, behovet, interventionen osv. – ikke defineret og vurderet af fagpersonen gennem deres a priori kategorier, men af en mangfoldighed, en polyfoni, af stemmer. Enabling Co-planning har brug for, at socialarbejderen opgiver den iboende magt, der er indlejret i deres rolle. At afvise magten betyder ikke kun at undgå at bestemme for den anden, men det betyder også at undgå at definere den anden, at udtale udsagn om deres liv eller at fortolke meningen med det, de siger. Kerneskitet på et konceptuelt niveau består i overgangen fra at forestille sig handling, der har til formål at ændre den anden person, til at forestille sig konkrete tiltag til at ændre sig selv som fagperson og endda vores egen organisation, når det er påkrævet. At ændre den anden person rummer flere lag af betydning: at ændre deres sind, få dem til at ændre deres holdning, overbevise dem om, at en bestemt ting er bedre for dem end noget andet osv. At afvise magten indebærer at forandre den traditionelle karakter af et forhold, der sigter mod at fremme en bestemt forandring til et støttende og muliggørende forhold, hvor personen giver retningen og vejen dertil. Udviklingen af et livsprojekt muliggøres ikke af hvert enkelt valg, eller rettere hver enkelt opnåelse af operationelle mål, men af selve processen. Den type forhold, der er vedtaget, er hele grundlaget for processen med at aktivere Enabling Co-planning. Hvis tilgangen er strategisk – fx kan socialarbejderen sige noget som: "for at få personen til at forstå, at de burde..."; "at ovetale dem til at..." – så vil enhver indsats og de valgte redskaber være forgæves. Fagpersonen skal aktivt og bevidst skifte fra en strategisk til en ægte, støttende og muliggørende relation. At øge bevidstheden om, at de ikke længere kan give den rigtige, ultimative og sande beretning om begivenheden eller situationen. Ingen af dem tilbageholder sandheden. Faktisk har de brug for hinanden for at forme meningen med det, der sker. Ud fra et magtomfordelingssynspunkt bortfalder den dynamik, hvorved socialarbejderen definerer den bedste vej for personen at gå og forventer vedkommendes "tilslutning til behandlingen". Det er nu personen, der sætter sit eget mål og prioriteter, styrer retningen af sit eksistentielle projekt, og fagpersonen holder sig til personens perspektiv. En effektiv magtomfordeling afslutter også mulighederne for at definere strategiske alliancer, der har til formål at ændre, hvad den anden ser, tænker og gør. Det åbner i stedet rum for at opbygge autentisk dialog mellem ligeværdige.

Den professionelle tankegang og attitude var nogle af de sværeste aspekter at implementere i denne pilotfase. Disse aspekter er imidlertid selve kernen af Enabling Co-planning, og de var afgørende for den nuværende eksperimentering og for fremtidige tilpasninger. Alle disse kritikaliteter kunne bare ikke løses én gang for alle. En definitiv tilpasning føles umulig for en så u håndgribelig del af metoden, der er så afhængig af den enkelte fagpersons specifikke uddannelse

og vanskeligheder. Derudover var hvert casestudie dybt forskelligt og afhængigt af personens historie, mentale/fysiske helbred, ud over yderligere kontekstuelle faktorer såsom deres oprindelige kultur, land, institutioner, lovgivning osv. Kritikaliteter blev således behandlet med jævne mellemrum under de individuelle møder med UNITO-tilsynsmændene gennem en kontinuerlig åben konfrontation på hvert casestudie uden dog nogensinde at "løse" dem.

Et første operativt skridt var at udstyre deltagerne med praktiske værktøjer og "briller" til at genkende deres professionelle blik og hvordan magt udøves i deres daglige arbejdsrutine ved at analysere hver del: magten til at definere, magten til at inkludere eller rettere udelukke, magten til at give eller nægte en mulighed, magten til at fastslå, hvem der fortjener hvad og hvornår, magten til at definere og evaluere adgangskrav.

Alligevel rapporterede alle de involverede organisationer om de samme vanskeligheder: at være opmærksom på blikket var svært; at afvise magten og lade personen stå for sit livsprojekt uden at styre i den retning, de synes var bedst, var endnu sværere. Empty pot technique var dog også et af de elementer, som socialarbejderne fandt mere interessant, og de opnåede derigennem en ny bevidsthed om sig selv og deres eget blik. Klimaka valgte en person til deres studiecasse, der var alvorligt gældsæt og i høj risiko for hjemløshed, fordi vedkommendes helbredstilstand ikke tillod dem at arbejde. I denne pilotfase var personen i risiko for en brat udsættelse med en onkologisk behandling i gang i de næste to måneder. Dette niveau af en nødsituation fik straks Klimaka's fagpersoner til at finde en øjeblikkelig løsning.

De praktiske anvendelser af Enabling Co-planning var detaljerede men lette nok at vedtage. Det sværeste var processen med aktivt at opgive magten for at muliggøre skiftet fra et strategisk til et muliggørende og ligeværdigt forhold. Der var flere nyttige konkrete foranstaltninger til at fremme denne modalitet: at foreslå deltagerne at tale, som de ville tale med personer, når de stod over for andre fagpersoner, forhindre dem i at bruge et dobbeltsprog – et første til at tænke og et andet til at tale med dem; at undgå at forestille sig før mødet, hvad personen vil sige, kan hjælpe dem med at styre deres forudsigelser, hvilket gør det lettere at acceptere, når personen siger noget uventet, som diskuteret ovenfor.

At give afkald på magten garanteret af personalemøder var et andet forslag fra UNITO-teamet under nogle af de individuelle møder. Hver proces krævede dog forskellige ændringer alt efter kontekstuelle træk. Deltagerne blev bedt om ikke at planlægge interventioner i særskilte lokaler, og de blev foreslået at erstatte personalemøder med sessioner, hvor personen kunne være til stede. Dette var praktisk talt umuligt, og fagpersonerne fortsatte med at holde møder uden personen. Derfor blev det foreslået at skrive og diskutere, som om personerne var til stede. Denne foranstaltning forsøgte at eliminere alle de rum, hvor arbejdsgruppen ville have total magt til at dirigere indgreb og definere problemer og løsninger, hvilket fremmede behovet for at konstruere en ny måde at tale om deres arbejde på.

2.2.4. At samle drømmen

Når socialarbejderen er befriet fra evalueringsværktøjerne, og antagelsen om, at de ejede den definitive og korrekte definition af situationen, er væk, vil de have brug for det reelle engagement fra alle involverede mennesker for at have et solidt grundlag for personens projekt. Desuden er det vigtigt at opgive evalueringsprocessen for at finde ud af nye måder at definere den eksistentielle retning på. I denne optik er det nødvendigt for fagpersonen at indtage en dialogisk holdning: de vil antage, at de begge ved bedre, og for så vidt angår målet og hvordan man kommer dertil, vil de indtage en støttende position, der ikke er orienterende. Derfor vil personen blive opretholdt i at forestille sig deres fremtid, som vil udvikle sig langsomt i deres sind, når et autentisk rum – af mål, af ting at gøre – fremstår tomt uden fagpersonernes altid tilstedeværende forudsigelser og nedgravede virkelighed.

I praksis bliver personen under møderne støttet i at "huske fremtiden": at tænke på en glædelig fremtid langt nok væk og ikke forurennet af en svær nutid, hvor man måske føler sig fastlåst. I den originale Enabling Co-planning guider fagpersonen personen til at gå tilbage og spore de gode ting, der vil gøre deres liv lykkeligt i den ønskelige fremtid. Fagpersonen leder dem også til at forestille sig hvilken støtte og hvilke valg, der har ført dem dertil. På denne måde bliver nutiden – der er ladet med bekymringer og tvivl – "tilnærmet sig fra fremtiden" og betragtet som en tilstand, der ikke kun er overkommelig, men som noget, der allerede er overvundet. Det kræver noget tid at gennemgå hele processen – mindst et par timer – og mere end én session kan være nødvendig, så personen har tid – under mødet og imellem dem – til at lade den glædelige fremtid dukke op.

Under denne proces er det vigtigt at "samle drømmen". Det meste af tiden, i den originale UNITO-metodologi, er der to fagpersoner til stede ved mødet: den ene taler og leder drømmen, og den anden tager nøjagtige noter af, hvad personen siger. Normalt kender de begge personen i forvejen, og hvis de ikke gør det, bliver der ved en tidligere lejlighed bedt om tilladelse til, at fagpersonen ledsages af en kollega. Den, der tager noter, beder om direkte tilladelse til at skrive, og vedkommende forklarer, hvorfor de gør det. De skal også sikre sig, at de kan se og forstå, hvad der er blevet noteret. Det er afgørende, at fagpersonen minder personen om, så ofte de kan, at deres kritiske feedback ikke kun er velkommen, men at den er nødvendig. De kan tilføje, fjerne eller ændre enhver af de noter, som fagpersonen tager. Dette gælder ikke kun under den personlige projektudformning men til enhver tid. Personen har brug for at føle, at dette er deres projekt, og at de har en reel indflydelse på, hvad der kommer til at være i det, fordi den ønskedrøm vil blive fundamentet og den motiverende motor, der driver handlingen i nuet og et væsentligt engagementsværktøj i deres personlige projekt – netop som det blev forklaret i slutningen af forrige underkapitel. Dette gælder især i Enabling Co-planning, hvor fagpersoner afviser deres magt og dermed ikke længere besidder den "sande virkelighed".

En vanskelighed, som alle partnerorganisationerne oplevede, var kampen for at have nok menneskelige ressourcer og tid til at have to fagpersoner til stede under mødet. Organisationerne fandt flere løsninger. Nogle startede med at få et langsomt "fremtidsmøde" udvandet konkret i flere på hinanden følgende møder. SJD og Klimaka endte med at bruge en lydoptager for til sidst at rapportere personens nøjagtige ord i en separat session og præsentere dem for transskriptionen

i det følgende møde. I begyndelsen var der bekymringer om, at et optageapparat kunne sætte personen under pres og gøre dem mere selvbevidst om, hvad de sagde, og hvordan de sagde det. Det er stadig blevet besluttet at optage sessionen, efter at de har bedt om tilladelse og en forklaring på årsagerne til det valg.

Det er blevet fastslået, at det ønskelige fremtidsperspektiv skal være fri for nutidens strabadser. Dermed kan personen se sig selv i en position, hvor disse strabadser er løst, og de kan arbejde sig tilbage derfra.

Klimaka valgte at arbejde med en person, der havde en onkologisk diagnose med en usikker prognose, selvom de vidste, at det kunne være svært. En onkologisk tilstand kan helt sikkert gøre processen med at forestille sig en fremtid svær, og en glædelig fremtid endnu sværere, da personen kan føle sig fastlåst i en usikker nutid. Under det individuelle møde har det været en hypotese, at et måske kortere tidsperspektiv i fremtiden kunne have været med til at muliggøre forestillingen om en fremtid. Så personen i stedet blev bedt om at forestille sig sig selv om to år, i en fremtid hvor de fik det bedre. Fagpersonen faciliterede processen gennem meget konkrete spørgsmål: hvem kommer til jul? Hvor ser du dig selv bo?

Den samme tilpasning blev implementeret i en pilotundersøgelse med SJD. De spanske deltagere involverede en ung voksen, der knap nok var 20 år gammel. Den unge voksne var også en migrant, og han kæmpede for at få sine papirer i orden med ringe sikkerhed for, hvor han ville ende i en nær fremtid. At være ung voksen udover at være migrant gjorde det ret svært for personen at forestille sig en fremtid om 10 år. Derfor besluttede deltagerne på de enkelte møder at forkorte fremtidsperspektivet til fem år ud i fremtiden.

UDENFOR kæmpede for at holde dette som et selvstændigt og formelt øjeblik i begyndelsen af den eksperimentelle fase. At tage noter og åbenlyst bede om deltagelse var allerede særligt kritisk, da de umiddelbart følte, at det kunne være overvældende for de mennesker, de arbejdede med. Desuden ville det for de fleste af dem have mindet for stærkt om de møder i mere institutionelle og traditionelle tjenester, som de lærte at undgå. Det samme gjaldt for at have to fagpersoner til stede på samme tid. Den danske organisations mission er at henvende sig til personer, der er faldet ud af systemet, for at følge dem uformelt og gradvist. Det meste af tiden blot ved at reducere skader og – når det er muligt – at orientere dem og støtte dem til at ansøge om fordele og nødvendige papirer. Det betyder, at de normalt arbejder på meget kortsigtede mål. Oftest er deres mål blot at vinde personens tillid, så de vil acceptere deres hjælp. Deltagerne pegede også på, at mange af de mennesker, de arbejder med, kæmper med psykiske problemer, og en paranoid tankegang er ikke usædvanlig, når man har været hjemløs i længere tid. Denne overvejelse peger på muligheden for at vedtage Enabling Co-planning, især hvis det er integreret med en tidlig interventionstilgang – det vil sige med folk, der for nylig er blevet hjemløse. De eksperimenterede stadig med metoden med tre personer i tre forskellige undersøgelsescases. De forsøgte at samle drømmen gennem en uformel samtale, hvor fagpersonen henkastede spurgte personen, om personen havde en drøm, og hvor de så sig selv om ti år. Resultaterne var faktisk dystre i mindst to af dem. Den tredje har aldrig udviklet sig videre, fordi fagpersonen gik på barselsorlov.

Den første undersøgelsescase engagerede en tidligere kunstner og – da de blev bedt om at forestille sig fremtiden – var det eneste, de så for sig, muligheden for at noget af deres kunst tilbage. Under de enkelte møder blev det foreslået, at fagpersonen ikke bekæmpede dette fortidsorienterede ønske, men snarere gik med det, og måske mens de foreslog at hjælpe personen med at spore og samle – i hvert fald nogle stykker – kunne de til sidst og spontant finde tilbage til fremtidens muligheder. Da fagpersonen foreslog denne mulighed for at spore og hente noget af vedkommendes kunst, dukkede personen ikke op i flere måneder.

I det andet casestudie involverede UDENFOR en person, der i det væsentlige så sig selv i Shanghai, hvor han boede sammen med en kvinde, som han havde mødt online. I denne fremtid havde han et arbejde og stiftede familie med hende. Dette var en drøm, der straks udløste fagpersonens vurdering og forudsigelse af de mulige udfald: hvem er denne kvinde? Er hun overhovedet ægte? Er dette et scam? Alt dette er meget reelle bekymringer, som en fagperson kan have. Socialarbejderen, der arbejdede på casestudiet, var relativt ny i UDENFOR-organisationen, og deres seneste tidligere erfaring var fra et psykiatrisk hospital. Deres professionelle blik var strengt afhængig af et vurderende, strategisk og traditionelt perspektiv. De indså hurtigt, at de ikke var den rette fagperson til at eksperimentere med HOOD-metoden, fordi Enabling Co-planning linserne ikke var i overensstemmelse med dem, de var vant til. Denne risikable drøm var stadig et fremtidseksperiment – langt og ønskværdigt nok – til at aktivere en kraftfuld motor for personen til at begynde at bevæge sig proaktivt for deres liv i nuet. For at tage til Kina har du brug for papirer, og du har brug for penge, og for at få disse har du brug for et job. Det var ikke fagpersonens job – i betragtning af at aktivere fælles planlægning – at forpligte personen til at foretage et realitetstjek og evaluere drømmens gennemførlighed. Det er risikabelt for den socialprofessionelle at tage virkelighedsprincippet på sig ved at tvinge personen til at stille spørgsmålstejn ved deres opfattelse og drømme. Det ville bringe tilliden til selve forholdet i fare, og derfor kunne motoren og empowering-elementet gå tabt. Det var stadig vigtigt, at fagpersonen støttede personen i et ligeværdigt, muliggørende forhold. Faktisk kunne de udtrykke deres bekymringer gennem personlige/subjektive bekymringer og lede dem mod andre konfrontationer inden for deres netværk: mere relevante fagpersoner, personlige meningsfulde relationer, som personen har tillid til, jævnaldrende, der har været igennem lignende hændelser osv.; med andre ord, det vil være deres netværk, deres kontekst og selve virkeligheden, der tjekker op på dem i sidste ende, ikke ulig hvad der sker i vores alles liv. Og hvad hvis de stadig vil til Kina? At styrke betyder også at give magt til at begå fejl og støtte personen, når og hvis de fejler.

Ufficio Pio arbejdede med to vidt forskellige mennesker: en kvinde i 20'erne i hjemløs tilstand men indskrevet på universitetet og en midaldrende mand, som efter en skilsmisse mistede jobbet og endte med at bo på gaden. De adskiller sig også med hensyn til deres forhold til Ufficio Pio: en socialarbejder fra organisationen havde allerede fulgt den unge kvinde i et år, og de delte derfor et ret langvarigt forhold af gensidig viden; manden var en førstekontakt for Ufficio Pio. Begge arbejdede sammen med en enkelt fagperson, og derfor blev drømmen også indsamlet af én person.

I den unge kvindes projekt spillede drømmen og dens systematisering en central rolle: den unge kvinde tog gentagne gange den formular, hun havde udfyldt, på de følgende møder med socialarbejderen for at ændre den og planlægge sin vej.

Hr HOOD viste på den anden side en indledende fordel ved at kunne forestille sig, at han var lykkelig i en fremtid langt fra den situation med alvorlig bolignød og lidelse, han oplevede. Drømmen blev dog ikke transskriberet og systematiseret af socialarbejderen og blev ikke et centralt redskab på hans vej.

Hvis genlæsning af hendes drøm for den unge kvinde havde en effekt af empowerment, aktivering og tilegnelse af hendes projekt, skete dette ikke i mandens tilfælde, hvilket måske bidrog til en lavere bevidsthed fra hans side om hans ejerskab af sit projekt. Drømmen, også fordi den ikke blev forvandlet til et håndgribeligt designværktøj af fagpersonen, havde ikke effekten af empowerment og aktivering på ham.

2.2.5. Netværk

Betydningen af netværket er et væsentligt træk ved Enabling Co-planning, selvom det også kan fungere som et tilbagevendende element i mange andre tilgange. Den største forskel til andre metoder er, at netværket ikke kun er en ressource til at løse problemer, men også et centralt sted, hvor man kan finde stemmer, der hjælper med at definere dem. I UNITO-tilgangen er personer kendt, beskrevet, mødt og altid set af fagpersoner som indlejret i deres netværk. Med netværket refererer vi til alles system af relationer i form af udvekslinger – både materielle og symbolske – stereotyper forbundet med forestillinger, forpligtelser, relationelle begivenheder, vaner og bånd. Alligevel skal fagpersonen altid være opmærksom på ikke at indtage en strategisk holdning – både i sig selv eller i relationen – hos den, der indsamler information. De vigtigste ændringer udløses ikke af resultatet og evalueringen – hvad vi lærte om personens netværk – men af processen med at indsamle det. Det kræver faktisk en indsats at identificere de meningsfulde mennesker i vores daglige liv – det er et nødvendigt skridt i udviklingen af projektet, men det må ikke blive en måde at vurdere personen på; det åbner et rum til at beskrive deres hverdag ud fra deres egne perspektiver, uden at det bliver oversat, tilpasset eller indsat i fortolkningsmodeller. Magtforholdet vil altså fra det meget tidlige stadie udvikle sig som meget mere symmetrisk end et forhold, hvor den ene aktør har evnerne, sproget og viden til at beskrive den anden, mens den anden ikke har nogen legitime ord til at tale om sig selv. Desuden giver det at overveje indholdet, at tænke og tale om nogen, mens man altid overvejer deres netværks- og livskontekster, en meget rigere beskrivelse, som muliggør en bedre definition af virkelig personlig og effektiv intervention.

I praksis betød dette, at man indsamlede personens meningsfulde og mindre meningsfulde forhold og spurgte, hvorfor denne person var vigtig, og hvilken rolle de spillede i deres liv. Dette var ikke let, fordi den person, der oplever hjemløshed, ofte har dårlige sociale netværk. Ikke at have et personligt/kendt sikkerhedsnetværk er en af de underliggende årsager til hjemløshed. Dertil kommer, at mange af de mennesker, der lever under hjemløse forhold, også er migranter. De har måske et robust netværk, men det er ikke i nærheden. De fleste af de involverede i pilotfasen havde således dårlige – fjerne netværk eller i bedste fald nogle få jævnaldrende, der oplever der egen

tilstand og nogle bekendte, der sjældent hjalp dem, som de havde blandede følelser overfor. Under de individuelle møder blev deltagerne opfordret til at indsamle selv de mere hverdagsagtige – eller endda skadelige – daglige interaktioner, hvilket understregede, at disse relationer var lige så vigtige at indsamle som de meningsfulde: måske fagpersoner eller mennesker, de har kontakt med, men som de ikke kan lide. De fleste af de involverede organisationer fandt ud af, at dette efter deres opfattelse var grænseoverskridende, ikke gennemførligt eller ikke så nyttigt. I tilfældet med Ufficio Pio var netværkskortlægning en meget vigtig aktivitet for den unge kvinde. Det gjorde det muligt for hende at forstå, hvilke mennesker hun anså for at være en del af hendes netværk, og selvstændigt aktiverede hun efterfølgende dette netværk i forhold til sit projekt: specifikt spurgte hun en professor, hun havde mødt tidligere om hjælp til at læse til universitetsprøver. Derudover udvidede kortlægningen selve netværket: for at forfølge sine mål indgik kvinden relationer med og bad om hjælp fra nye personer, i dette tilfælde støttet af socialarbejderen.

Men det meste af den involverede organisation indsamlede stadig noget netværk fra alle deltagerne. Det andet trin – ifølge Enabling Co-planning – var at kontakte personens familiemedlemmer, venner, endda bekendte for at informere dem om projektet og til sidst bede direkte om deres støtte. Dette var et blokeringspunkt for alle de involverede organisationer af alle de årsager, der allerede er blevet forklaret i det foregående afsnit.

Til sidst blev de bedt om at kontakte andre tjenester, frivillige og fagpersoner. Dem, der brugte meget tid med personen, havde brug for at blive aktivt involveret i det personlige projekt gennem en kort forklaring af metodikkens rammer. Andre skulle henvende sig, når det personlige projekt krævede, at personen anmodede om papirer, goder, adgang til en arbejdsplads osv. Dette var nemmere at eksperimentere med, og det var noget deltagerne beskæftigede sig med i deres daglige arbejde uden for HOOD-projektet. Ikke desto mindre blev de stadig tilskyndet til at transformere den administrative proces – som de var vant til at udføre selvstændigt – til en styrkende oplevelse for personen. De blev opfordret til at involvere personen direkte og til at bede om deres samarbejde, til at tilbyde deres støtte til at kontakte en bestemt fagperson eller et bestemt bureau uden selv at ringe – når det var muligt. Desuden blev de bedt om personligt at kontakte andre medarbejdere og frivillige, der arbejdede med personen dagligt, for at involvere dem i projektet og fremme en muliggørende tilgang i overensstemmelse med HOOD-eksperimenter.

Selvom et professionelt netværk virker styrkende, når de involverede mennesker arbejder harmonisk for at aktivere personen, var denne tilpasning ikke altid gennemførlig, da personen også tit interagerede med mange frivillige mennesker. Klimaka fremhævede vanskeligheden ved at fremme en bemyndigende tilgang inden for netværket af fagpersoner, og de understregede behovet for at udvikle en fleksibel og realistisk handling. SJD værende organisationen med mere tværgående tjenester til at støtte personen, fra krisecentret til de daglige tjenester, havde det højeste antal fagpersoner, der ikke var direkte involveret i HOOD, til at arbejde regelmæssigt med personen. Det blev foreslået at informere dem om projektets rammer og bede dem om deres samarbejde. Noget lignende skete for Klimaka: fagpersonerne rapporterede, at de ikke havde tid eller evner til aktivt at fremme en muliggørende tilgang i deres egen organisation til et så stort antal medarbejdere.

2.2.6. Dokumentation

Det er allerede i dette kapitel slået fast, at dokumentationen og det personlige projekt skal være så præcis som muligt. Det er nødvendigt, at personen kan finde og genkende sine egne ord og ikke fagpersonens oversættelse af dem. Det er ekstremt kraftfuldt og giver dig mulighed for at se dine egne ord nedskrevet i et officielt dokument. Det repræsenterer konkret det abstrakte koncept, at du faktisk har mulighed for at styre dit eget personligt projekt. Til dette formål er det essentielt for fagpersonerne at understrege, at personens godkendelse og kritiske feedback er nødvendig for alle dele af det personlige projekt: fra den samlede drøm til de operative mål og strategier for at nå dertil. Det er afgørende at minde personen om så ofte som muligt, at deres mening og rettelser ikke kun er velkomne, men at de er nødvendige. De kan tilføje, fjerne eller ændre alle dele af projektindholdet, som de finder passende. Og dette gælder ikke kun under den personlige udformning, men til enhver tid. Derfor er gennemsigtigheden og den totale tilgængelighed af det personlige projekt nøglen. Efter et første udkast får personen en kopi, og vedkommende bliver bedt om at revidere den. Efter denne revision leveres et endeligt udkast til det komplette personlige projekt – inklusiv al personens feedback – og udkastet forklares grundigt for personen til en ny revision. Dette endelige udkast inkluderer, men er ikke begrænset til, personens drømmeperspektiv. Drømmen omsættes af fagpersonen til operationelle mål. Derfor bliver drømmeperspektivet grundlaget for de operative mål, og de følgende konkrete handlinger kommer til at nedstamme fra disse mål. Det er ikke mål, som personen skal nå for at forbedre sig selv eller sin situation, men det er handlinger, som fagpersonen skal udføre for at støtte personen på den vej, de har valgt mod deres fremtid. Endelig er der en kalender, hvor alle handlinger for de næste tre måneder er planlagt i detaljer: Hvornår? Hvad skal vi lave? Hvem gør det? Det er essentielt, at de fagligt orienterede mål, proces- og resultatsindikatorer alle har til formål at vurdere fagpersonens arbejde, ikke personens præstation og forventede forbedring.

Deltagerne blev bedt om altid at huske på, at personen ville eje og læse projektet, og når hver organisation udarbejdede de personlige projekter, skulle de sende kopier via e-mail for at blive revideret af UNITO-teamet. Efterfølgende blev der givet tilbagemeldinger under de enkelte møder, mest vedrørende de objektive artikulationer – bekræftende sætninger, sætningssubjektet er fagpersonen, ordene er inkluderende, og jargonen er ikke teknisk. Deltagerne blev også opfordret til ikke at forhaste de handlinger, der var planlagt i projektet, men i stedet omhyggeligt udvikle målet til mikrohandling, der føltes tilgængelige og gennemførlige af personen i stedet for at lamme og intimidere makrohandling. Det blev anmodet om, at indikatorerne blev lavet målbare og let verificerbare.

Ufficio Pio besluttede delvist at tilpasse den form, som den videnskabelige partner havde foreslået (ved at fastholde de elementer, som holdet betragtede som centrale, såsom: drømmen, kortlægningen af netværket, beskrivelsen af de handlinger, der er knyttet til målene). På nuværende tidspunkt har Ufficio Pio afvist de tidligere anvendte interne dokumenter, der har til formål at holde styr på det udførte arbejde. De har erstattet dem med den nye HOOD-formular og aftalt denne

ændring med områdelederen. Klimaka og SJD beskæftigede sig med et tilgængelighedsprojekt, da de begge involverede udenlandske personer, der havde problemer med at læse henholdsvis græsk og spansk. Som en løsning havde de begge brug for en oversætter til at give personen en kopi af projektet på deres modersmål, som de kunne eje og konsultere til enhver tid. Klimaka fandt ikke nogen ordentlig oversætter, og de spurgte personen, om et græsk dokument stadig var ok.

UDENFOR-deltagere kunne ikke adoptere det personlige projekt, som det var forventet fra Enabling Co-planning, primært fordi de ikke kunne bede om personens direkte deltagelse i et eksperimentelt projekt. Derfor kunne de ikke overholde det "fremtidige møde", og de kunne bare samle drømmen i en afslappet samtale. De kunne heller ikke dukke op med et ti-siders projekt, hvor fagpersonen noterede sig alt, hvad personen sagde. Derfor skrev de først efterfølgende ned, hvad de havde indsamlet af viden i samtalen. De blev bedt om at skrive disse sider, som om personen havde mulighed for at læse dem. Dette blev gjort, så fagpersonen ikke bare kunne bruge deres sædvanlige ordforråd til at definere problem og løsning og stadig antage en ligeværdig og muliggørende skrivestil.

Kalenderen blev også tilpasset for at forkorte tidsperioden for bedre at passe til hver enkelt organisations behov.

2.3. Konklusioner om pilotfasen

Det er for tidligt på dette stadie af HOOD-projektet at drage endelige konklusioner, men alligevel dukkede nogle generelle tendenser og fælles blokeringspunkter op under pilotfasen.

En spredt kritik blandt partnerforeningerne var netværksindsamlingen og involvering i det personlige projekt. Enabling Co-planning blev teoretiseret og eksperimenteret i arbejdet med mennesker med kognitive handicap. Fælles for personerne i denne gruppe af mennesker er, at de generelt har et meget robust netværk omkring sig. Dette gælder både på det personlige og faglige plan. En masse tjenester, bureauer, frivillige, familiemedlemmer er flettet ind i en persons hverdag, de bidrager, og de har en aktiv og meningsfuld rolle i at støtte dem. Sådan er situationen ikke for mennesker, der lever i en hjemløs situation. Tværtimod er et dårligt socialt netværk ofte en risikofaktor og en underliggende årsag til hjemløshed, såvel som vanskeligheder med at få kontakt med administrative apparater, hvilket fører til barrierer for adgang til information, ressourcer og fordele, der måtte være tilgængelige. Oven i det kan den person, der oplever hjemløshed, også opleve en følelse af skyld, skam og personligt ansvar for deres situation, som hindrer den personlige vilje til at kontakte mennesker, der plejede at være i deres liv, for at bede dem om støtte.

HOOD-implementering i denne pilotfase så ud til at fungere bedst, når den involverede person var i risiko for hjemløshed og i værste fald, hvor personen allerede havde været i en hjemløs situation i længere tid. Men determinanterne for disse resultater er ikke nogen iboende karakteristika ved personen eller en generisk personlig fortjeneste. For at sige det tydeligt, jo længere nogen har befundet sig i en hjemløs situation og identitet, jo sværere er det for dem at forestille sig en anden

fremtid, især når man konstant skal tænke på sin overlevelse på gaden. Hvordan kan nogen overhovedet begynde at tænke på selvrealisering eller den eksistentielle retning i ens liv, når deres mest basale behov ikke engang bliver opfyldt hver dag? Husly, mad, rent vand, personlig hygiejne. Når de således bliver bedt om at forestille sig en anden fremtid om ti år, bliver det umuligt at se en anden situation for sig selv, og det føles som om, de bliver hånet af fagpersonerne. Som det fremgik af aktiviteten om den tidlige interventionstilgang, der er udviklet i projektet, er tid en kernekomponent i arbejdet med hjemløse: jo længere tid man lever i ekstrem fattigdom, jo mere mister man relationelle, fantasifulde og aktiverende kapaciteter. Af pilotfasen beskrevet i denne rapport fremgår det, at Enabling Co-planning metoden er særdeles velegnet til at arbejde med integration med en tidlig indsats, der sigter mod at kontakte mennesker, så snart de bliver hjemløse.

En anden observation var, at det var ligetil for fagpersonerne at implementere praktiske råd vedrørende mindset og indstilling, men at det var virkelig hårdt at opgive magten i forholdet, og at det afhang af den enkelte fagperson, karakteristik og uddannelse. Magt er ikke noget, du har, men det er noget, der har at gøre med, hvem du er.

Den intime opfattelse af sig selv som god, retfærdig og faglig er på spil; din egen identitet bliver diskuteret og beviser derfor, at magt er en kompliceret, smertefuld og intim proces. Dette gælder især, når selve organiseringen af tjenesterne forstærker – endda kræver – at de besidder og bruger den magt. Det tager tid, men det rækker ikke. Der er behov for direkte vejledning og terapeutisk støtte, foruden personlig og faglig motivation til at udfordre sig selv og ændre sig. Alle disse elementer er med til at fremme en ægte afvisning af magten i forholdet og aktivt skifte fra strategiske til muliggørende og ligeværdige relationer.

Det skal bemærkes, at nogle af partnerforeningerne startede med nogle faciliterende faktorer. Fx havde Klimaka allerede åbne dialogiske træninger, og den dialogiske tilgang var allerede til stede i deres organisations DNA. Det samme kan siges om UDENFORs strukturelle afslappethed.

For at konkludere positivt, så det stadig ud til, at en vis grad af tilpasning til Enabling Co-planning var mulig, selv inden for alle de kulturelle, politiske og organisatoriske bindinger. HOOD involverer forskellige lande, forskellige tjenester og institutioner med forskellige missioner – fra opsøgende arbejde til bolig-tjenester – fra tidlig indsats til akademisk forskning – og det, der udspringer fra denne pilotfase er, at selvom en systemisk, rigid og klar tilpasning synes umulig, er forskellige nuancer mulige. I et spektrum af muliggørende relationer vil vi kunne se resultaterne i de små realiteter og i de velvillige fagpersoner, der var involveret i undersøgelsescasene i denne pilotfase.

KAPITEL 3: FRA PILOTFASEN TIL AT UDBREDE METODEN

3.1 Introduktion og hvordan vi har arbejdet i denne fase

Som nævnt i beskrivelsen af pilotfasen havde deltagerne forsøgt at anvende Enabling Co-planning metoden til casestudier (en eller to hjemløse for hver NGO). I denne fase blev deltagerne bedt om at indsamle alle de nødvendige tilpasninger for at gøre det muligt for deres organisationer i næste fase at involvere et bredere antal støttemodtagere. I løbet af de første seks måneder blev fagpersoner, der eksperimenterede på området, bedt om at indsamle deres observationer og tanker, så længe der blev foretaget tilpasninger og kritiske spørgsmål. Alle disse observationer var blevet samlet i en "tilpasningsjournal" sammen med dem, der opstod under både formelle og uformelle møder. Tre begivenheder sanktionerede skiftet til næste fase: gruppemetodemøderne afholdt i juni og juli 2021 (online) og Learning Teaching Training Activity afholdt i september 2021 (i Torino). Disse begivenheder var blevet struktureret for at lette deling og indsamling af pilotfasens resultater, som den videnskabelige partner ville bruge til at designe den næste fase.

I forbindelse med metodemødet skulle deltagerne forberede en præsentation, der forklarede, hvordan de ville strukturere den følgende fase, og hvilke der var de største bekymringer ved det. Hver organisation blev især stillet følgende spørgsmål:

- Hvor mange nye fagpersoner forestiller du dig skal involveres i anden fase af en bredere test? Hvad ville deres profil være?
- Med hensyn til din egen organisation og det foreslåede antal involverede fagpersoner, hvilke elementer af den konkrete fælles planlægning føler du vil være let forklaret og implementeret for dine "nye kollegaer" i denne anden fase?
- Og hvilke kunne være rigtig svære?
- Hvilke elementer af den relationelle indstilling og den professionelle tankegang føler du nemt kan forklares og implementeres i denne anden fase?
- Og hvilke kunne tværtimod være rigtig svære?
- Hvilke praktiske elementer af de foregribende dialogmøder føler du nemt kan forklares for dine "nye kollegaer" og implementeres i denne anden fase?
- Og på den anden side, hvilke kunne være rigtig svære?

Da vi går ind i anden fase af HOOD-projektet, er vi nødt til at bede dig om at reflektere over din egen organisation.

- Hvilke organisationselementer kan betragtes som muliggørende og hvilke er barrierer for tilpasningen af Enabling Co-planning metoden?
- Ville det være muligt for din organisation i større skala at implementere den projektdokumentation, der blev brugt i pilotfasen?

Hver organisation havde en måned til internt at diskutere svarene og blev derefter bedt om at forhåndssende dem til den store projektgruppe på metodemødet i juli.

Da alle svarene var indsamlet, strukturerede den videnskabelige partner Learning Teaching Training Activity (LTTA), hvad der var kommet op. LTTA har mellem september og oktober i Torino afholdt en tre dage lang begivenhedstræning, der fandt sted med deltagelse af alle de operative partnere involveret i HOOD. Kun CESIS, en videnskabelig partner fra Portugal, havde ikke mulighed for at deltage på grund af Covid-restriktioner.

Den første aktivitet, der blev afholdt i LTTA, var frit tilpasset fra træningsmetoden "verdenscafe". Denne træningsmetode blev valgt, fordi den er baseret på uformel samtale og rammer, deraf verdenscafeen: mindre borde, mad og drikkevarer for at skabe et faciliterende, sikkert og imødekommende miljø. Denne afslappethed tjener målet om at mobilisere personlige tanker og ressourcer til at fremme læring, til at dele kompetencer og i sidste ende generere betydelige forandringer. Ud over dette havde deltagerne på grund af Covid-19-restriktionerne en meget dårlig mulighed for at mødes personligt i projektets første år, hvorfor der var behov for at facilitere debatten og proaktivt opbygge en afslappet atmosfære.

Den første aktivitet varede tre timer og involverede 15 deltagere. Deltagerne diskuterede i to mindre grupper – hver gruppe havde repræsentanter fra hver partnerforening og land – der sad omkring to tematisk forskellige borde i to på hinanden følgende sessioner.

Enabling Co-planning metoden blev behandlet ved det ene bord og organisatoriske og systemiske spørgsmål ved det andet. Hvert bord tjener et forskelligt formål, som tabellen viser.

Tabel 1- LTTA verdenscafe aktivitetsmål

Gruppe	Tabel 1	Tabel 2
Tema	Metodik og tilpasninger	Organisatoriske og systemiske problemer
Aktivitetsmål	<p>Husk den første fase af eksperimentet – som giver os en frisk start på HOOD efter sommerferien – og skab sammen et tilpasningsregister, der opsummerer det arbejde, der hidtil er udført af hver partnerforening.</p> <p>Støt hver partnerforening i planlægningen af IO2, både med at træne operatører i henhold til HOOD-metoden og i at udvide eksperimentet til et meget større antal mennesker.</p> <p>Identificer fællestræk og forskelle mellem tilpasningerne implementeret af hver partner i forskellige lande, tjenester og organisationer.</p>	<p>Identificer de systemiske og organisatoriske variabler, der har en faktisk rolle i de operative tilpasninger af metodikken, og erkend de konkrete effekter, disse aspekter har på hverdagspraksis og fagpersoners daglige arbejde.</p> <p>Forstå hvilken af disse variabler, der kan ændres direkte for at implementere tilpasningen, hvilke der er et kritisk punkt, der har behov for en justering, og hvilke der bare er hugget i sten, uden at der egentlig kan gøres noget ved det.</p>

Mens deltagerne skiftede bord, blev facilitatorerne ved hvert bord. Hver facilitators opgaver omfattede:

- Indhente input fra alle deltagere
- Tage notater til diskussionen
- Opsummering af diskussionen til den næste gruppe for at tilskynde udveksling af ideer mellem grupperne
- Præsentation om nødvendigt af resultaterne af drøftelserne på det afsluttende plenarmøde

Når det kommer til refleksion over metode og tilpasninger, blev deltagerne bedt om at tage udgangspunkt i den tilpasningsjournal, der er indsamlet i de seneste seks måneder. De blev forsynet med en tabel, der tog de metodiske trin for Enabling Co-planning og sammenlignede dem med de hidtidige tilpasninger i forsøgsprojekterne (Tab.2).

Den fremhævede tilgængeligheden af en mulig tilpasning til den specifikke kontekst eller service og bad deltagerne om at reflektere over årsagen til denne gennemførlighed – eller ej. Afslutningsvis blev deltagerne bedt om at forestille sig, hvordan disse implementeringer kunne bruges længere nede i HOOD-projektets vej.

Nogle af de mest betydningsfulde tilpasninger var allerede præsenteret i registrene, og de andre dele blev efterladt tomme for at give deltagerne mulighed for at tilføje hver manglende brik.

Tabel 2- metodik og tilpasninger

▪ Tabel 2: metodik og tilpasninger				
Hvordan det gøres i UNITO-metoden	Operationel betydning og tilpasningsstatus	Hvorfor det?	Eksperimenteret tilpasning indtil videre	Mulig tilpasning? Hvordan bruger man det i IO2?
...

Selvom de delte den samme struktur, blev hver deltager forsynet med en tabel, der indholdsmæssigt afspejlede den vej, deres organisation havde taget hidtil, og præsenterede de forskellige trin og tilgangen de tog i de tidlige stadier af HOOD-eksperimentet, som de blev indsamlet af UNITO.

Med hensyn til organisatoriske og systemiske spørgsmål bad det foreslåede ark deltagerne om at reflektere over deres egen organisation og tjenester. Organisatoriske facilitatorer og barrierer for HOOD-implementering var allerede blevet udtrykt af deltagerne i hele projektets varighed, og de var omhyggeligt blevet indsamlet.

Facilitatoren præsenterede et overblik over al den indsamlede information og de nødvendige deltagere for at genkende de organisatoriske variabler, for at forstå hvilken af disse faktorer, der har mulighed for at blive direkte ændret for at implementere tilpasningen, hvilke der har et kritisk punkt, der har behov for justeringer, og hvilke der bare er hugget i sten, uden at der egentlig kan gøres noget ved det.

Desuden hjalp en specifik kvadrant af den leverede tabel med identifikation af systemiske variabler, der har en faktisk rolle i de operative tilpasninger af metodologien.

Facilitatorerne foranledigede anerkendelsen af de konkrete effekter, som disse aspekter har på hverdagspraksis og fagpersoners daglige arbejde gennem en række spørgsmål:

- Kan du huske et tidspunkt, hvor du har beskæftiget dig med disse systemiske aspekter? Hvad skete der?
- Føler du, at disse aspekter har gjort dit liv lettere eller sværere?
- Hvordan tror du, at disse systemiske aspekter påvirkede din hverdag?

Processen afsluttedes med en plenarsession, hvor facilitatorerne returnerede resultaterne af diskussionen til deltagerne.

Anden del af den første aktivitet fandt sted efter frokostpausen. I pausen havde UNITO-facilitatorerne mulighed for at organisere informationen, der dukkede op ved diskussionsbordene. Denne sessions første mål var at give omfattende feedback på resultaterne af diskussionen og bede deltagerne om at give deres indtryk undervejs i en åben diskussion, hvor hver partnerforening kunne give deres bidrag.

Det andet hovedmål med denne afslutningsaktivitet var at samskabe et udkast til implementering og tilpasning af metoder baseret på ideer, refleksioner og observationer fra alle involverede i HOOD-projektet indtil videre.

Mindre borde og stole blev sat i en halvcirkel for at fremme fri cirkulation af ideer og indtryk mellem deltagerne. Foran deltagerne stod en facilitator, som havde til formål at muliggøre samtalerne ved at præsentere de organiserede data med fokus på de fællestræk og forskelle, der opstod mellem alle partnerforeninger under de tidlige diskussioner. Den anden facilitator optog sessionen ved at tage noter af hver intervention.

Efter disse aktiviteter havde gruppen etableret hovedkarakteristikaene ved de større metodologiske eksperimenter.

Deltagerne tilbragte to dage fordybet i LTTA: tackling af træning, workshops og feltbesøg. De blev løbende bedt om at analysere den kultur, der gennemsyrrer de sociale tjenester, som de arbejder for, for at finde strukturelle og metodiske kritikpunkter. De blev ofte i løbet af processen udfordret til at se kritisk på deres egen organisation og praksis som fagpersoner, der arbejder i et større og mere komplekst sammenflettet område af politikker, tjenester og institutioner.

I den afsluttende aktivitet blev deltagerne bedt om at forestille sig HOOD-opfølgningsmødet om ti år. De skulle beskrive deres arbejdsmiljøer, deres organisationer og deres land i en situation, hvor alt ændrede sig til det bedre. Denne proces var ikke ulig den, som folk står over for under de første møder i Enabling Co-planning, når de bliver bedt om at forestille sig en lykkelig fremtid om fem år. Øvelsen fungerede som et mere letbenet, positivt og afgørende øjeblik, hvor deltagerne kunne få luft. Det gav dem et længerevarende blik, der ikke var begrænset af tjenesternes betingede virkelighed, hvilket gav dem mulighed for at være fri af begrænsningerne og for at binde deres oplevelser som socialarbejdere sammen.

I denne aktivitet blev deltagerne bedt om at arbejde i små grupper baseret på deres nationalitet og partnerforening. Deltagerne blev bedt om at huske på alt, hvad de havde oplevet under HOOD-eksperimenter og denne LTTA i Torino.

Hver gruppe kunne finde deres eget sted, hvor de kunne arbejde adskilt fra de andre, og de fik 30-40 minutter til at komme med et gruppeoutput, som de kunne præsentere for de andre deltagere i den afsluttende plenarsession.

3.2. Resultaterne af pilotfasen: metode og interventionsmodel

3.2.1 Fra metodik til systemiske handlinger

Både mødet, der blev afholdt i juli 2021, og LTТА-arrangementet bragte mere bevidsthed om, at afprøvning af en dialogisk metodologi med hjemløse har flere bredere implikationer. Muligheden for at se på situationen fra den, der søger, er i virkeligheden en af de dybere forskelle mellem dialogisk praksis og konventionelle metoder i socialt arbejde. Pilotfasen gav deltagerne mulighed for at "føle sig tættere på brugerne" i en følelse af at være mere i stand til at se kompleksiteten af marginaliseringsvirkeligheden end i en følelse af psykologisk identifikation. På denne måde begyndte fagpersoner oftere og oftere at understrege, at efter deres erfaring er succesen med en genopretningssti tilbøjelig til at blive bestemt af baggrunds- og systemrelaterede faktorer snarere end individuelle funktioner. I forbindelse med deres daglige praksis følte fagpersoner, der testede den dialogiske tilgang, sig tættere på brugerne, der definerede en fælles kamp for at dekonstruere sociale og kulturelle barrierer, som definerer hjemløshedsoplevelsen. På den ene side kom dette aspekt op som en landerelateret faktor: hvert involveret territorium (ofte på regional basis i endnu højere grad end på nationalt) viste sin særegenhed, når det kommer til de faktorer, der påvirker hjemløshedsoplevelsen, såsom sundhed og social systemorganisation. På den anden side tillod udvekslingen mellem fagpersoner, der var skabt af HOOD-projektet, hver organisation at anerkende en fælles kamp blandt dem som professionelle, for at få bedre rettigheder til de hjemløse, de arbejder med. Selve muligheden for at bruge metodologien i hvert land kom op som mere relateret til konteksten og det politiske niveau end til personlige karakteristika for de hjemløse.

Deltagerne delte deres erfaringer og var enige om, at hjemløshed naturligvis ikke kun er et spørgsmål om at være uden et hjem (som etiketten kan antyde): marginalisering er et mere komplekst spørgsmål, der hovedsageligt er relateret til menneskelige, sociale og civile rettigheder. Brugen af metoden i pilotfasen gjorde det muligt for fagpersonerne at udforske spørgsmålet om adgang til rettigheder på en mere praksisrelateret måde. I Enabling Co-planning tilgangen er fagpersonens rolle faktisk ikke længere at ændre personen (i betydningen at genopdrage dem), men at støtte dem til at få adgang til menneskelige, sociale og civile rettigheder, som de har krav på. Dette sætter spørgsmålstejn ved to aspekter. For det første er professionelt arbejde stærkt hæmmet, når den person, de arbejder med, har et meget begrænset sæt af disse rettigheder. Det er fx tilfældet med det stigende antal hjemløse, som er papirløse migranter. Som følge af den fælles immigrationspolitik er deres adgang til sociale og civile rettigheder derfor meget dårlig. For det andet, selv når den hjemløse ville være berettiget til rettigheder, er denne adgang stærkt begrænset. Dette resulterer ofte i manglende adgang til sundhedsydelser, til beskæftigelsesstøtte, til selve boligen, hvilket skaber en ond cirkel. Folk ender i udkanten af fællesskaber, da de ikke har adgang til rettigheder og ikke er i stand til at tiltræde rettigheder, da de bor i udkanten af fællesskaber.

I denne forstand bør en effektiv metodologi omfatte et sæt politikker, der sigter mod at give personer i en marginaliseret situation ret til og konkret adgang til menneskelige, civile og sociale rettigheder.

Pilotfasen bibragte de involverede fagpersoner en dybere bevidsthed om kompleksiteten af situationen for de mennesker, som de forsøgte at støtte. Dialogisk praksis beder faktisk fagpersonen om at se på livet for den person, de hjælper, og ikke kun gennem etiketten, der er foreslået af den professionelle kultur. Når fagpersoner er involveret i Enabling Co-planning, skal de ikke længere beskæftige sig med en egenskab ("dette er en hjemløs", "dette er en handicappet"), men med en person der samler mange karakteristika. Personer, der støttes, er ikke længere kun hjemløse, men de ses som mænd, kvinder, unge, gamle, beboere, immigranter, fædre, mødre, tidligere soldater eller tidligere arbejdere: nogen der har stået over for en mere kompleks udelukkelsessituation end bare at være "hjemløs". Nogle af disse forhold er særligt diskriminerende: fx at være indvandrer (især udokumenteret) eller en person med psykiske problemer, men også blot at være kvinde eller analfabet. Hvilke forhold, der er mere udsat for diskrimination, og hvordan disse egenskaber interagerer, afhænger ikke af personprofilen, men er socialt og kulturelt bestemt. Det er systemet – socialt, sundhedsmæssigt, kulturelt, uddannelsesmæssigt – som definerer og konstruerer, hvad der i den specifikke kontekst fører til en dybere marginalisering.

Når det drejer sig om adgang til rettigheder, viste den fælles erfaring fra fagpersonerne i pilotfasen, at skæringspunktet mellem mange forskelsbehandlinger definerer en mere bemærkelsesværdig vanskelighed for fagpersonen med at lette adgangen til rettigheder (og i bredere forstand til samfundet selv). Derfor skal alle disse elementer af diskrimination tages i betragtning med værktøjer, der ikke kun adresserer den "hjemløse" del af personernes livsprojekt.

Som vi har set hidtil, er selve muligheden for at anvende Enabling Co-planning metoden strengt relateret til et systemisk syn på hjemløshedstilstanden. I pilotfasen understregede de involverede fagpersoner nogle punkter, hvor der var uoverensstemmelser med det politiske niveau og det sociale sundhedssystem generelt. Navnlig viser systemet inkompatibilitet med metodikken, når det sociale arbejde forventes at holde personen i en strukturel magtesløs stilling. Fagpersoner bragte så mange eksempler på disse uforeneligheder frem, at der er planlagt en mere systematisk indsamling til næste fase. Nogle af de mere almindelige eksempler, der deles, er forventningen om, at personen ville fortælle deres historie til hver enkelt social service og hver fagperson, de møder eller den indre magtasymmetri forbundet med ideen om, at personen skal vise, at de fortjener hjælp. Disse eksempler hænger sammen med ideen om, at "noget i den person er forkert", og at det er derfor, at de er hjemløse. Således er fagpersonens rolle at "opdage, hvad der er galt" og på en eller anden måde rette op på det, mens personens rolle er at "overvinde deres tilstand", hvilket betyder at forpligte sig til at ændre alle de personlige egenskaber, som gør dem anderledes.

Disse eksempler viser et strukturelt problem med at stå over for komplekse spørgsmål om social ekstrem marginalisering (repræsenteret i vores samfund af den "hjemløse" person) inden for en individuel skrøbelighedsmodel snarere end en systemisk model. Dette aspekt ser ud til at være en enorm barriere for innovation i sociale services.

I de sidste måneder af pilotfasen havde deltagerne indsamlet mere og mere refleksion over fagpersoners erfaringer med at eksperimentere med metoden i projektet. Den første fase af

erfaringerne viste, at for at forfølge en form for effektivitet i støtten til hjemløse, skal der tages hensyn til et bredere billede snarere end blot til metoden. Den ramme, som deltagerne afbillede efter de første seks måneder af Enabling Co-planning, indeholdt faktisk fire dimensioner, der havde vist deres sammenhæng med metodikkens effektivitet.

De første relevante dimension er det politiske niveau. HOOD-metoden og Enabling Co-planning er ikke en politikneutral tilgang. Det er en metode, der kun kan anvendes, hvis nogle betingelser er opfyldt. Da Enabling Co-planning for at være effektiv skal være en emancipatorisk tilgang, skal den udvikles i en deinstitutionaliseringsramme (Mezzina, 2014). Tilgangen tager i virkeligheden det forslag op, der er relateret til stemmernes polyfoni, men den integrerer det med temaet om restitution af subjektivitet som nøglen til den vej til deinstitutionalisering, der ligger til grund for Pier Aldo Rovattis analyse af Franco Basaglias ideer (Rovatti, 2013). Som forventet viste pilotfasen således, at det ikke er muligt at anvende Enabling Co-planning i alle de sammenhænge, der har en slags karakteristik af "totalinstitution", som det er beskrevet i Erving Goffmans arbejdsasyl. Tværtimod skal Enabling Co-planning i hjemløshedsfeltet anvendes i sammenhæng med rettighedspolitikker (fx rammen for Housing First). Den største hindring for den nye perspektivanvendelse i pilotfasen var den udbredte trappetilgang, ikke kun i den professionelle holdning, men i selve politikstrukturen. Behovet for at demonstrere for at fortjene at få yderligere muligheder står faktisk i åben kontrast til rettighedsbaserede tilgange som Enabling Co-planning.

Desuden viste pilotfasen, at Enabling Co-planning kræver, at politikstrukturen er systemisk: tjenesterne og politikkerne skal være konsekvente og koordinerede. Af denne grund har den filantropiske måde at hjælpe på i dette perspektiv ingen langsigtede resultater, da den mangler muligheden for at bringe strukturelle ændringer til det politiske niveau. I denne forstand reflekterede deltagerne over enhedernes rolle i den tredje sektor. I denne henseende kom to spørgsmål stærkere frem. På den ene side udviklede deltagerne en stærk bevidsthed om, at rollen for organisationer i den tredje sektor også er defineret af, hvad de gør med brugerne: ved at bruge Enabling Co-planning tillod de at opleve en dybere forbindelse med brugerne ved at gentænke mange magtløsende praksisser, de stødte på i deres tidligere arbejde. På den anden side synes rollen for organisationer i den tredje sektor i et rettighedsbaseret perspektiv at være mere fokuseret op fortalerniveauet frem for at erstatte manglende offentlige tjenester. Det vil vi vende tilbage til i sidste afsnit. I denne henseende understregede deltagerne vigtigheden af at betragte fortalervirksomhed som en egentlig opgave, der er tidskrævende, og som har behov for et ordentligt budget og ordentlig planlægning.

Gentænkning til det politiske niveau hjalp deltagerne til at genoverveje deres opgaver og dermed deres eget organisatoriske niveau.

Det organisatoriske niveau omfatter den måde, hver organisation tilrettelægger opgaverne på, fagpersonens daglige arbejde, tidsplaner, arbejdsrum, men det vedrører også, hvad der forventes af hver enkelt fagperson med hensyn til resultater i forhold til holdning, perspektiv og brugte værktøjer.

På det organisatoriske niveau viste casestudiet gennemført i pilotfasen, at for at kunne anvende Enabling Co-planning bør alle de berørte dimensioner behandles. Især skal de forventede resultater være i overensstemmelse med tilgangen. Det betyder, at ikke kun den operationelle del af arbejdet

skal inddrages, men at også ledelsen skal inddrages. Med hensyn til den daglige joborganisering pegede deltagerne på, at Enabling Co-planning er en tidskrævende tilgang, især i den første fase, som kræver organisatoriske ændringer. For at gøre metodikken gennemførlig er ledelsen i hver enkelt organisation faktisk nødt til at anerkende rammerne: Metodeændringen følger med et paradigmeskift, som ikke konkret kan fremmes i mangel på bevidsthed.

Desuden pegede fagpersoner efter pilotfasen på, at denne form for tilgang til livsprojektet burde varetages af offentlige tjenester, da kun offentlige tjenester kunne bevare en dirigerende rolle over for netværket.

Selvom pilotfasen havde vist relevansen af mange andre dimensioner, er den professionelle holdning stadig et centralt aspekt, når det kommer til metodologisk effektivitet.

Ud over de lokale fagpersoners modstand mod forandring, som også afhænger af fagpersonens alder og af den specifikke service-subkultur, dukkede nogle andre spørgsmål op fra pilotfasen.

De involverede fagpersoner opdagede en mere almindelig disposition til at integrere nye værktøjer (som specifikke tabeller, tjeklister etc.) sammenlignet med en spredningsmodstand, når ønsket er at ændre den grundlæggende struktur i arbejdet. Som vi så i introduktionen til metoden, er Enabling Co-planning et værktøj, men det er hovedsageligt en måde at forstå psykosocial diskurs på, og at planlægning er en anderledes magtfordeling mellem fagpersonerne og den hjemløse. I et forsøg på at implementere den rettighedsbaserede models forskrifter i tjenesterne, måtte man søge efter en mødemulighed mellem operatør og individ, der ikke var baseret op de sædvanlige mekanismer til vurdering af behov. Et sådant møde ville give mulighed for at åbne op for nye rum af operationelt omfang og refleksion præget af mere symmetriske og dialogiske interaktioner. Dette udfordrede den grundlæggende struktur i socialt arbejde, som føres på et asymmetrisk grundlag.

Allerede fra første øjeblik virkede det afgørende at diskutere muligheden for et møde, hvor diagnosen, etiketten, der identificerede ubehaget, ikke blev betragtet som den eneste mulige indgang til at forstå den andens eksistens. Denne tilgang så dog ud til at stå i så dyb kontrast til, hvad der normalt kræves af fagpersoner inden for sociale og pædagogiske tjenester, startende fra det punkt, hvor operatøren skal "fikse" den andens tilstand ved at pålægge et udtryk eller en definition. Dette skridt blev en primær betingelse for professionel handling; støttemidlerne, der var resultatet heraf, var imidlertid kun i stand til at give individuelle og fragmenterede svar.

Gennem modaliteten af Enabling Co-planning er etiketten ikke længere det, der bestemmer interventionen: som en konsekvens går dens anvendelighed i mødet tabt. Dette betyder ikke, som svar på meget hyppig kritik, at arbejde i en rettighedsbaseret model betyder, at man tænker, at diagnoser, situationer med stofmisbrug eller oplevelsen af psykisk lidelse ikke eksisterer. At give afkald på etiketten betyder ikke at fornægte dens eksistens, men at trække dens magt fra, at grundlægge sin egen professionelle handling i bevidstheden om at ingen af disse elementer kan eller bør behandles som det, der bestemmer livets gang, den tilgængelige støtte og de eksistentielle muligheder, som personen skal gives. Selvom det virker enkelt at bringe denne forandring ind i det daglige arbejde, så blev der stillet grundlæggende spørgsmålstegn ved den indre struktur af arbejdet, især når det kommer til magtfordeling.

Dimensionen af magtdistribution er således et spørgsmål om både organisation og professionel holdning. Pilotfasen viste også en yderligere dimension, der bidrager til dette afgørende aspekt af

socialt arbejde med hjemløse: fortællingen og de betydninger, der kulturelt er knyttet til hjemløshed.

Det er afgørende at bemærke, at i Enabling Co-planning antager denne fortælling en primært operativ betydning. At lytte til personlig historie er faktisk ikke i sig selv en nyhed inden for socio-pædagogiske praksisser. Denne lytning foregår dog oftest inden for rammer, hvor fagpersonen udfører en handling af kompetent og aktiv lytning, men det vil ikke være efter den drøm, der skal definere vejen og interventionen; de betydninger og prioriteringer, som den enkelte giver udtryk for, er normalt ikke de elementer, som de sociale tjenester vil tage udgangspunkt i. Operatørerne lytter til historien og fortsætter derefter med vurderingen, evalueringen og definitionen af den passende intervention i henhold til de etiketter, de har identificeret. Det er vigtigt at understrege, at dette ikke sker på grund af personens dårlige vilje, men på grund af alle de elementer – organisatoriske og relateret til konceptuelle modeller – der er iboende den individuelle medicinske model. Det svarer til, at operatøren siger: "Jeg vil måske finde din historie interessant, men for at hjælpe dig, er jeg nødt til at vide, hvad der er galt". Tværtimod vil man i den rettighedsbaserede arbejdsmodel, som tjenesterne har etableret i de senere år, påtage sig den andens historie og vision som styrende for hele processen. Altså er synspunktet et andet, fordi synspunktet er den hjemløses eget syn på sig selv.

Alt dette har meget konkrete konsekvenser, da konstruktionen af drømmen har sociodemografiske determinanter og kræver et specifikt rehabiliteringsarbejde for at blive genopbygget.

3.3. Resultater fra pilotfasen: træningsforslag

Skiftet mellem pilot- og udvidelsesprocessen gjorde det også muligt for den videnskabelige partner at indsamle nogle forslag til træningsmetoder, der ville være mere effektive i betragtning af deltagerne karakteristika.

Som vi nævnte før, er uddannelse i socialt arbejde altid et følsomt emne, da værdier, selvfølelse og politisk bevidsthed altid er involveret. Endvidere havde pilotfasen vist dybe forskelle blandt deltagerne både med hensyn til den hjemløse befolkning, man stødte på, og med hensyn til intern organisation og mission.

Det vigtigste resultat i disse termer kan betragtes som skiftet fra metodikken til rammen som udgangspunkt for praksis. Deltagerne understregede gentagne gange, hvordan marginalitetsmodellen, fortællingen og interventionsrammen påvirker deres daglige arbejde mere end nogen anden "metode", der kunne anvendes. Især i tilfælde af en rettighedsbaseret metodologi, som det ene HOOD-projekt eksperimenterer med, påpegede deltagerne, hvordan pilotfasens erfaringer viste dem, at deling af de rettighedsbaserede rammer påvirker deres praksis mere end nogen anden teknik, der kan anvendes. Derfor bør den interne uddannelsesfase, der er designet til at støtte udbredelsen af tilgangen til et større antal støttemodtagere og fagpersoner, vedrøre både rammesætning og metodiske aspekter. Den fælles ide er, at den mere effektive måde at øge interventionens viden og bevidsthed på, ville være systematisk at forbinde fagpersoners erfaringer med de elementer, der kom op som et resultat af pilotfasen.

Når det kommer til metoden, fører forskelle mellem territorier og organisationer til ikke at betragte den som en rigid metode, men som et spektrum af tilgange og operationelle muligheder, som hver fagperson bør overveje i den næste fase. Derfor vil værktøjet, der er bygget til dataindsamlingen, afspejle denne ide om "metodologiske nuancer", hvilket giver deltagerne mulighed for at fortsætte med at blande forslag fra Enabling Co-planning med allerede eksisterende tilgange.

Som følge heraf viste pilotfasen, hvad angår forslag til træningsmetoder, at peer-undervisningen og den konkrete diskussion om det daglige arbejde er meget mere effektiv end den klassiske undervisningsmetode gennem forelæsninger og seminarer.

KAPITEL 4: FORELØBIGE KONKLUSIONER OG YDERLIGERE TRIN

4.1. Bæredygtighed og gennemførlighed

Når det kommer til bæredygtighed, kan hovedresultatet af pilotfasen betragtes som udfordringen af ideen om, at én metode, én teknik, én interventionsmodel kunne være i stand til at løse komplekse sociale problemer som den marginalitetsskygge, der normalt kaldes hjemløshed. Der er faktisk en relativt almindelig ide om finansiering, som fører til, at man foretrækker finansiering af interventionen på individniveau. Som et resultat af udvidelsen af medicinske kategorier til sociale fænomener og problemstillinger, er der i de sammenhænge, hvor ressourcer stadig udstilles, stadig "the public expectation that treating the pathological symptoms of people, it may free us from wider social problems" (Ehrenberg 1997 p.25). Denne forventning er ekstraordinært forankret i de sociale tjenester, i socialarbejderens faglige kultur og i de politiske beslutningstageres finansieringsrammer. Når det gælder bæredygtighed, er det derfor afgørende at identificere den ramme, der styrer finansieringen, for at forhindre at ressourcerne retter sig mod intervention baseret på en individuel-medicinsk model.

Forklaringsmodellen ender i denne forstand med at påvirke de valg, der er relateret til velfærdspolitikker, og med at prioritere nogle bestemte modeller for intervention over for andre: hvis du faktisk har en tendens til at repræsentere og behandle sociale problemer som et sæt af mikropatologier, som mennesker er bærere af, så vil individuelt baserede rehabiliteringsmodeller blive foretrukket frem for fx kollektive, samfundsbaseede og frigørende interventionsmodeller.

Som et af de mest relevante resultater gav pilotfasen deltagerne mulighed for at forstå, at de tanke kategorier, som de kender, og den faglige diskurs, som de er vant til, er knyttet til en specifik teoretisk model, der ændrer sig i rum og tid: der er et paradigme, et system af antagelser, viden og overbevisninger, som på en kraftfuld måde bestemmer, hvad man skal gøre i tjenesterne. Selvom det virker enkelt, er det ofte noget, der mangler for dem, der arbejder i de sociale tjenester. Operatørerne taler, handler og træffer daglige beslutninger om folks liv baseret på deres fortællinger og de prioriteter, der er defineret i deres veje og på de modeller, der kan forklare deres adfærd. Et af de elementer, som HOOD-pilotfasen har gjort deltagerne opmærksomme på, er netop dette: forholdet mellem paradigme og socialt arbejde med hjemløse er meget tættere, end vi plejede at tro. Arbejdet med hjemløse synes faktisk i den daglige praktiske dimension at finde et fremherskende, hvis ikke totaliserende aspekt. Dette indebærer risikoen for en væsentlig usynliggørelse af forbindelserne med det paradigme, som man dagligt handler indenfor. Mange tjenester, som dagligt arbejder med hjemløshed, kan kulturelt betragte "teoretiske" refleksioner som interessante, men de er systematisk defineret som dårligt relateret til praksis. På grund af denne forskel er der i den professionelle kultur en udbredt og systematisk forstærket løsrivelse mellem at gøre og at reflektere (ment som organiseret, kollektiv, systematisk refleksion), som opfattes som hørende til to separate sfærer: den "non-random, non-voluntary possibility to reflect,

to exchange experiences between colleagues, to welcome innovations and rework them” (Canevaro, 2006, p.13).

På den måde næres forskellen mellem teoretiske paradigmer på alle niveauer – sammen med den relative refleksion over dem – og driftsmodellerne, repræsenteret som to forskellige verdener. Denne kontekst af ”pragmatisk hyperrealisme”, som Benedetto Saraceno definerer det, “only authorizes the discourse around the visible reality of the present” (2019, cit. p. 41), og benægter det faktum, at hver handling – især i en kontekst fuld af magtimplikationer som den pædagogiske – bringer et væld af definitioner, positioner og betydninger med sig, der stiltiende ender med at handle implicit og ubevidst gennem socialarbejderes og pædagogers daglige handlinger.

Når det kommer til gennemførlighed, viste pilotfasen, at det, der ville være nødvendigt for at gøre det muligt for deltagerne, ikke er et simpelt kursus i en ny metode, men en systematisk proces, der involverer netværk og fællesskaber. Inden for de rettighedsbaserede rammer er socialt arbejde faktisk ikke længere evaluering, planlægning og strukturering af interventioner, der er passende for en bestemt type situation eller diagnose, men skabelsen og multiplikationen af udvekslinger i et forhandlingsnetværk, som omfatter de materielle, følelsesmæssige, symbolske, identitetsmæssige og kulturelle dimensioner. Ydermere udfordrer den systematiske implementering af den rettighedsbaserede model for inklusion antagelsen om, at processer skal være centreret om målene om autonomi, som igen er baseret på ideen om, at social inklusion stammer fra personens “improvement of the damaged skills” (Saraceno, 2017, p. 164) og derfor på de progressive tilegnelser, der i sidste ende tillades dem, der formår at leve på grundlag af ligestilling med andre. Denne ramme førte til individuelle interventionsmodeller, som var blevet påvist som meget lidt effektive i marginalitetssituationen.

Som følge heraf har vi brug for modeller, der ikke baserer deres praksis på skelnen mellem dem, der forvalter og dem, der ikke gør. Målet er ikke længere at sikre, at “the weak cease to be weak in order to be able to share the stage with the strong” men, som Benedetto Saraceno siger, at ændre spillets regler, at bygge en scene, netværk, fællesskaber, som alle kan tilhøre, og hvor hver borger tillades kontinuerlig, situeret og forankret udveksling af “skills, interests and rights” (Saraceno, 2017, cit. p. 164), uanset deres egne karakteristika.

4.2. Mangler og svaghedspunkter

De dybe refleksioner og forbedringen af interventionsmodellen opnået gennem pilotfasen førte til mere opmærksomhed omkring nogle kritiske punkter.

HOOD forsøger en tilpasning, der næsten udelukkende arbejder på metodeniveau og fagpersoners uddannelse, men det viste sig, at mange af kampene for at implementere Enabling Co-planning ikke kunne løses alene ved at arbejde med den enkelte fagperson og de praktiske elementer. Nogle vanskeligheder anmodede deltagerne om at tackle bredere spørgsmål såsom praksis i deres tjenester, den større kultur og forestillingsevne omkring de hjemløse, deres landepolitiske niveauer

for adgang til rettigheder og den større organisering af tjenesterne for de hjemløse, der stammer fra disse.

Konteksten anerkender den hjemløse tilstand med stigmatisering og flytter ansvaret for ulighed og hjemløshed fra de socioøkonomiske determinanter til personen selv. Det almindelige ræsonnement er, at hvis du er hjemløs, så må du have gjort noget forkert. Dette forstærker følelsen af dyb skam over ens forhold og bekræfter den personlige skyldfølelse. I løbet af denne pilotfase kom det frem, at tjenesterne til de hjemløse ikke er immune over for dette stigma, der er tilbagevendende underliggende mantraer, der løber gennem fagpersonernes sind, og som siver ind i selve tjenesternes struktur: for at få en bolig, skal du gøre dig fortjent til det, du skal bevise, at du er god nok, funktionel nok, sund nok. Du skal bevise, at du kan sørge for boligen og vedligeholde den og leve op til den professionelle standard. Du skal bevise dig selv som værdig, ikke drikke, ikke tage stoffer, have en stabil indkomst – følge instruktionerne og vise, at du kan overholde den "behandling", der anses for at være rigtig og god for dig.

Disse tankegange eksemplificerer ligefrem en kendsgerning: ikke kun har fagpersonen en forfærdelig og meget reel magt over ens liv, men også den organisatoriske struktur forstærker deres overbevisninger som retfærdige, hvilket tillader dem at være uvidende om denne magt. De fleste tilbud til hjemløse er organiseret på en måde, som vi kan omtale som "stair-case approach"; en trintilgang med en tragteffekt til adgangen til særlige "ydelse" som retten til en bolig. Det starter med modtagescenen – krisecentre, sociale kantiner og daginstitutioner; så kommer det andet trin – delte boliger og træningsboliger; hvis man opfører sig i overensstemmelse hermed, kan de komme til tredje trin – almindelig bolig med tidsbegrænset beboelse og aftale baseret på særlige betingelser; endelig kan der optjenes permanente sociale boliger, hvis man har været i overensstemmelse med projektet, hvilket funktionelt gør fagpersonen til den vilkårlige gateway mellem hvert trin på stigen. Denne konkrete mulighed for at regulere adgangen til rettigheder er der, hvor magten i det strategiske forhold bor.

Udover alle deltagernes individuelle indsats er peer-, organisatorisk- og politisk pres afgørende for, at denne forandring bliver systemisk og ikke vilkårlig og individuel. Dette var ikke scenariet for HOOD's deltagere: de havde rammerne for et europæisk projekt, online træningsarrangementer, individuelle og metodiske møder, men ingen mission for at fremme en strukturel ændring i deres organisation og kontekst.

For at HOOD kan virke effektivt, og for at tilpasningen er systemisk levedygtig, er arbejdet med fagpersoner og metodeeksperimentering ikke nok. Disse aspekter bør baseres på et politisk niveau, der støtter en "Housing First" tilgang til organiseringen af tjenesterne for de hjemløse. Denne tilgang prioriterer retten til at have et hus uanset enhver form for præstation. Nulpunktet er ikke et herberg, nulpunktet er almindelige almene boliger uden tidsbegrænsning eller træningsboliger, som de kan begynde at betale tilbage, når de om nogensinde har mulighed for det. Først efter at man har adgang til et hus uden særlige betingelser, kan de begynde at forestille sig en lykkelig fremtid, gradvist tage ansvar for deres livsforløb og få magt over retningen for fagpersonens indgriben. Socialarbejderne – frataget deres gateway-rolle og den magt der følger med – bliver redskaber til at

støtte personen i at udforske livets muligheder, hjælpe dem med at få erfaring, selvbevidsthed og lære at navigere i de livsmuligheder, de kan nå, mens de stadig står over for og håndterer deres personlige vanskeligheder, som måske aldrig bliver "løst".

4.3. Hvad er det næste?

UNITO-teamet vil holde kontakten med de deltagere, de arbejdede med under pilotfasen af denne eksperimentering. De vil støtte dem direkte i processen med at udbrede metodologien og træne personalet i deres organisationer. To overvågningsværktøjer er de vigtigste midler til at indsamle og dele information i denne anden fase. De er ikke den eksklusive måde at gøre det på, og enhver partnerforening kan implementere enhver skjult dokumentation, de måtte producere.

Disse tilpasningsværktøjer er to onlineformularer:

- **BRUGERREGISTRERINGSFORMULAREN;** denne er nødvendig for, at UNITO-teamet nemt kan knytte en brugerkode til hvert nyt projekt, som organisationen arbejder med. Den person, der udfylder formularen, skal oprette koden ved hjælp af de to første bogstaver fra den fagperson, der arbejder med personen og deres organisation. Denne formular samler det grundlæggende for personens drøm og beder kort fagpersonen om at opsummere det personlige projekt: netværk, kontekst og planlagt handlinger.

Fagpersonen skal udfylde denne formular for hver person, de arbejder med – normalt kan det være nødvendigt med en opdatering, hvis der opstår et drastisk skift i drømmebilledet. Det kan gøres alene eller som et team, hvor kun én deltager udfylder formularen efter en fælles diskussion.

- **Formularen for PERIODISK GENNEMGANG;** et mere fleksibelt værktøj. Den skal udfyldes mindst én gang om måneden, og den kan være en teamdiskussion opsummeret af én fagperson eller rettere kan det være den individuelle refleksion hos fagpersonen, der arbejder direkte med personen. Den beder deltagerne om at rapportere episoder relateret til IO2-eksperimenteringen og beder fagpersonen om at reflektere over det: Var det strategisk forhold eller et bemyndigelsesforhold? Hvor lå magten i denne situation? Hvilke handlinger bliver der taget?

Én periodisk gennemgang kan bruges til at beskrive alle de undersøgelsescases, som organisationen arbejder med, eller rettere kan det besluttes at udfylde et separat skema for hvert personlige projekt, som partnerorganisationen arbejder på.

Disse to værktøjer er den fælles base, som UNITO-teamet skabte for at indsamle og dele informationen. Dataene vil være tilgængelige for alle og kan tilgås gennem et Google-ark, der er direkte forbundet med formularerne; disse formularer giver ovenikøbet UNITO-teamet mulighed for at organisere informationen og overvåge situationen uden direkte at tale med hver eneste fagperson, der vil være involveret i denne anden fase.

Vi opfordrede deltagerne til at bruge disse værktøjer i overensstemmelse med deres organisationers behov for problemfrit at implementere deres allerede eksisterende arbejdsrutiner, uden at det er nødvendigt at afsætte specifik tid til udelukkende at diskutere HOOD. For at lette denne proces kan formularerne også tilgås via fagpersonens mobil og udfyldes i ledige øjeblikke i løbet af en arbejdsdag.

I de næste måneder vil værktøjerne blive forbedret med data indsamlet fra hver deltager: målet er at designe et spektrum af praksisser og organisatoriske modeller, hvorigennem hvert land kan vurdere den rettighedsbaserede orientering af den praksis, de implementerer. Denne fælles ramme vil være nyttig til at dele gradvist erhvervet viden og ekspertise i fremtiden.

REFERENCER

- Aaltonen j., Seikkula j., Lehtinen k. (2011), *Comprehensive Open Dialogue Approach i: Developing a comprehensive Culture of Need-Adapted Approach in a Psychiatric Public Health Catchment Area in Western lapland Project*, in "Psychosis", 3, 3, pp. 179-91.
- Arnkil, T. E. (2018). *Dialogical Meetings In Social Networks*. Routledge Arnkil, 2018
- Bakhtin M (1984), *Sulla polifonicità dei romanzi di Dostoevskij*, in Id., *Tolstoj*, a cura di V. Strada, il Mulino, Bologna, pp. 131-41 (ed. or. 1929).
- Bachtin, M. M., Kanaev, I. I., Medvedev, P. N., & Vološinov, V. N. (1995). *Bachtin e le sue maschere: Il percorso bachtiniano fino alla pubblicazione dell'opera su Dostoevskij (1919–29)*, A. Bari: Dedalo.
- Barone, R., Morretta, A., Gulino, E. (2017) *Open dialogue. Un intervento innovativo con la famiglia e la rete sociale nel Dipartimento di Salute Mentale di Caltagirone Palagonia*, in "Nuova Rassegna di Studi Psichiatrici", Vol 14.
- Basaglia F. (1965), *La distruzione dell'ospedale psichiatrico come luogo di istituzionalizzazione*, in "Annali di Neurologia e Psichiatria", 49, 1, pp. 72-85.
- Basaglia F. (1979), *Conversazione con Venturini*, in E. Venturini (a cura di), *Il giardino dei gelsi. Dieci anni di antipsichiatria italiana*, Einaudi, Torino, pp. 00.
- Bateson G. (1972), *Verso un'ecologia della mente*, trad. it. G. Longo, Adelphi, Milano
- Bergström, T., Seikkula, J., Alakare, B., Mäki, P., Köngäs-Saviaro, P., Taskila, J. J., Aaltonen, J. (2018). *The Family-Oriented Open Dialogue Approach In The Treatment Of First-Episode Psychosis: Nine-teen-Year Outcomes*, in "Psychiatry research", 270, 168-175.
- Cain, M., & Fanshawe, M. (2021). *From Emotional Crisis to Empowerment: The Journey of Two Mothers*, in "Infants & Young Children", 34(3), 225-240.
- Curto N, Marchisio C (2020), *I diritti delle persone con disabilità*. Carocci Editore.
- Cutolo, Giovanni. (2019). Language and context into the therapy of early psychosis: the post-rationalist approach dialogues with the Open Dialogue. 1. 51-69.
- Dawson, L., Einboden, R., McCloughen, A., & Buus, N. (2021). *Beyond Polyphony: Open Dialogue In A Women's Shelter In Australia As A Possibility For Supporting Violence-Informed Practice*, in "Journal of Marital and Family Therapy", 47(1), 136-149.
- Foucault m. (1996), *Discorso e verità nella Grecia antica*, Donzelli, Roma
- Freeman, A. M., Tribe, R. H., Stott, J. C., & Pilling, S. (2019). *Open dialogue: a review of the evidence*. *Psychiatric Services*, 70(1), 46-59.

- Galbusera L., Kyselo M (2018), *The Difference that Makes the Difference: a Conceptual Analysis of the Open Dialogue Approach*, in "Psychosis", 10, 1, pp. 47-54.
- Gergen k. j. (1999), *An Invitation of Social Construction*, Sage, London.
- Gergen k. j., mcnamee s., barrett f. j. (2002), *Realizing Transformative Dialogue*, in N. C. Roberts (ed.), *The transformative Power of Dialogue*, Emerald, Bingley, pp. 77-105.
- Holquist m. (2003), *Dialogism: Bakhtin and His World*, Routledge, London.
- Lang r. (2009), *The United Nations Convention on the Right and Dignities for Persons with Disability: A Panacea for Ending Disability Discrimination?*, in "Alter", 3, 3, pp. 266-85.
- Marchisio C, Curto N (2019) *Diritto al lavoro e disabilità. Progettare pratiche efficaci*. Carocci Editore.
- Marchisio C, Curto N (2019) *Intermediate Results Of The Application Of An Evidence-Based Method: The Work Intellectual Disability Environment*, in "ITALIAN JOURNAL OF SPECIAL EDUCATION FOR INCLUSION", v. 1, pp. 137-154
- Marchisio C, Curto N (2019) *Lavorare oggi per i diritti nel campo della disabilità*. In Maurizio Colleoni (a cura di) *Immaginabili Risorse. Disabilità, cittadinanza, coesione sociale*. pp.163-173, Milano: Franco Angeli
- Marchisio, C. (2019). *Percorsi di vita e disabilità. Strumenti di coprogettazione*. Carocci.
- Massi, G., Chaves, M. C. M., Wosiacki, F. T., Paisca, A., Lima, R. R., Tonocchi, R., & Hey, A. P. (2019). *Autonomy And Participatory Aging: A Dialogical Practice*, in "Revista CEFAC", 21(6).
- Mezzina, R. (2014). *Community Mental Health Care In Trieste And Beyond: An "Open Door–No Re-straint" System Of Care For Recovery And Citizenship*, in "The Journal of nervous and mental disease", 202(6), 440-445.
- Mezzina, R. (2017). *Paradigm Shift In Psychiatry: Processes And Outcomes*, in "Mental Health at the Crossroads" (pp. 97-110). Routledge.
- Olson, M. (2015). *An Auto-Ethnographic Study Of "Open Dialogue": The Illumination Of Snow*, in "Family Process", 54(4), 716-729.
- Olson, M., Seikkula, J., & Ziedonis, D. (2014). *The Key Elements Of Dialogic Practice In Open Dialogue: Fidelity Criteria*. The University of Massachusetts Medical School, 8, 2017.
- Rovatti P (2013), *Restituire la soggettività. Lezioni sul pensiero di Franco Basaglia*, ab, Merano.
- Razzaque, R., & Stockmann, T. (2016). *An Introduction To Peer-Supported Open Dialogue In Mental Healthcare*. BJPsych Advances, 22(5), 348-356.
- Seikkula, J. (2014). *Il dialogo aperto: l'approccio finlandese alle gravi crisi psichiatriche*. Giovanni Fioriti Editore.
- Seikkula, J., & Arnkil, T. (2014). *Open Dialogues And Anticipations. Respecting Otherness In The Present Moment*. Finland: Teema.

- Seikkula, J., & Arnkil, T. E. (2013). *Metodi dialogici nel lavoro di rete. Per la psicoterapia di gruppo, il servizio sociale e la didattica*. Edizioni Erickson.
- Seikkula, J., & Olson, M. E. (2003). *The Open Dialogue Approach To Acute Psychosis: Its Poetics And Micropolitics*. *Family Process*, 42(3), 403-418.
- Seikkula, J., Aaltonen, J., Alakare, B., Haarakangas, K., Keränen, J., & Sutela, M. (1995). Treating psychosis by means of open dialogue. The reflective team in action: Collaborative practice in family therapy, 62-80.
- Toomey, A. H. (2011). *Empowerment And Disempowerment In Community Development Practice: Eight Roles Practitioners Play*, in "Community Development Journal", 46(2), 181-195.
- Ulland, D., Andersen, A. J. W., Larsen, I. B., & Seikkula, J. (2014). *Generating Dialogical Practices In Mental Health: Experiences From Southern Norway, 1998–2008*. "Administration and Policy in Mental Health and Mental Health Services Research", 41(3), 410-419.

EU project by

UNIVERSITÀ
DEGLI STUDI
DI TORINO

SJD
Sant Joan de Déu
Serveis Socials · Barcelona